

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw^{1),2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9, mogą być udostępniane w sposób, który nie wpłynie negatywnie na wartości lub walory, dla których je utworzono.

6. Sprawujący nadzór nad formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9, nie ponoszą odpowiedzialności za wypadki na obszarze tych form, w tym za szkodę na osobie lub mieniu będącą skutkiem wypadku, jeżeli wypadek jest następstwem działania sił przyrody lub gdy doszło do niego wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą sprawujący nadzór nie ponosi odpowiedzialności.”;

2) w art. 4a wyrazy „Wspólnoty Europejskie” zastępuje się wyrazami „Unię Europejską”;

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża:

- 1) dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. U. UE L 143 z 30.04.2004, str. 56, z późn. zm.);
- 3) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, ustawę z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz ustawę z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych.

3) w art. 5:

a) po pkt 1a dodaje się pkt 1aa w brzmieniu:

„1aa) gatunek ekspansywny – gatunek szybko rozprzestrzeniający się i stanowiący zagrożenie dla zbiorowiska roślinnego przez zmniejszanie różnorodności biologicznej;”,

b) w pkt 1b skreśla się wyraz „zagrożony”,

c) w pkt 1e lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii lub inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski;”,

d) pkt 1f otrzymuje brzmienie:

„1f) inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Unii – inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Unii w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia nr 1143/2014;”,

e) uchyla się pkt 23a;

4) w art. 8e uchyla się ust. 4;

5) po art. 8e dodaje się art. 8ea–8ec w brzmieniu:

„Art. 8ea. 1. Dyrektor parku narodowego wykonuje zabiegi profilaktyczne i ochronne zapobiegające powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów.

2. Dyrektor parku narodowego cechuje drewno pozyskane w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa będących w użytkowaniu parku narodowego lub będących jego własnością, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 14a ust. 4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

Art. 8eb. 1. Starosta może, w drodze porozumienia, powierzyć dyrektorowi parku narodowego prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na obszarze parku narodowego, w tym wydawanie decyzji administracyjnych.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, określa zakres spraw powierzanych przez starostę dyrektorowi parku narodowego.

3. W przypadku powierzenia spraw, o którym mowa w ust. 1, starosta przekazuje, w drodze dotacji celowej, środki na ich realizację.

4. Dotacja celowa, o której mowa w ust. 3, jest przekazywana i rozliczana na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

5. Dyrektor parku narodowego prowadzi powierzone przez starostę sprawy, o których mowa w ust. 1, po zapewnieniu przez starostę środków finansowych na te cele.

Art. 8ec.1. Dyrektor parku narodowego może udzielić właścicielowi lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa, położonego na obszarze parku narodowego, na jego wniosek, pomocy przez:

- 1) nieodpłatne doradztwo w zakresie zalesiania i gospodarki leśnej;
- 2) odpłatne udostępnienie sadzonek drzew lub krzewów leśnych w celu:
 - a) zalesienia lub
 - b) ponownego wprowadzenia roślinności leśnej (upraw leśnych) zgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- 3) odpłatne udostępnienie specjalistycznego sprzętu leśnego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
 - 2) określenie przedmiotu wniosku, w tym:
 - a) wskazanie oczekiwanego zakresu doradztwa w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
 - b) wskazanie proponowanej do udostępnienia liczby sadzonek drzew lub krzewów leśnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - c) wskazanie proponowanego do udostępnienia specjalistycznego sprzętu leśnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3;
 - 3) uzasadnienie.”;
- 6) w art. 8g po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1d w brzmieniu:

„1a. Park narodowy może otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

1b. Park narodowy może otrzymywać dotacje podmiotowe z budżetu państwa przeznaczone na dofinansowanie działalności bieżącej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

1c. Park narodowy może otrzymywać dotacje celowe z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót

budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa, o której mowa w art. 14a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168 i 1673).

1d. Park narodowy może otrzymywać dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań związanych z:

- 1) ochroną różnorodności biologicznej;
- 2) udostępnianiem obszaru parku narodowego, w tym na wydatki inwestycyjne;
- 3) edukacją ekologiczną;
- 4) zachowaniem dziedzictwa kulturowego, w szczególności z pracami konserwatorskimi, restauratorskimi i robotami budowlanymi przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków.”;

7) w art. 10:

a) w ust. 1a wyrazy „lub zmniejszenie obszaru parku narodowego” zastępuje się wyrazami „, zmniejszenie obszaru parku narodowego lub wyłączenie z parku narodowego nieruchomości”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Uzgodnieniu, o którym mowa w ust. 2, nie podlega zmiana granic polegająca na włączeniu w granice parku narodowego nieruchomości stanowiących własność parku narodowego lub będących w jego użytkowaniu wieczystym.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku utworzenia albo powiększenia obszaru parku narodowego, z dniem wejścia w życie ustawy o utworzeniu parku narodowego albo rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na podstawie art. 10 ust. 1, park narodowy nabywa z mocy prawa:

- 1) prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa położonych w granicach parku narodowego i służących realizacji celów, o których mowa w art. 8 ust. 2;
- 2) własność położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali;
- 3) własność udziałów Skarbu Państwa w nieruchomościach stanowiących współwłasność Skarbu Państwa położonych w granicach parku narodowego i służących realizacji celów, o których mowa w art. 8 ust. 2.”,

- d) ust. 3e i 3f otrzymują brzmienie:

„3e. Nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, oraz własności udziałów Skarbu Państwa, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, jest wolne od podatków i opłat związanych z tym nabyciem, a wynikające z niego wpisy do ksiąg wieczystych i ich zakładanie są wolne od opłat.

3f. Nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty, a nabycie własności, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oraz nabycie własności udziałów Skarbu Państwa, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, następuje nieodpłatnie.”,

- e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Parkowi narodowemu przysługuje prawo pierwokupu:

- 1) nieruchomości położonej w granicach parku narodowego – na rzecz Skarbu Państwa,
- 2) prawa użytkowania wieczystego nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa – na rzecz parku narodowego;
- 3) udziału w prawie własności nieruchomości położonej w granicach parku narodowego – na rzecz parku narodowego.”,

- f) ust. 5j-5k otrzymują brzmienie:

„5j. W przypadku wykonania przez dyrektora parku narodowego prawa pierwokupu, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, na wniosek dyrektora parku narodowego, właściwy miejscowo starosta oddaje nieruchomość Skarbu Państwa w użytkowanie wieczyste parkowi narodowemu.

5k. W przypadku wygaśnięcia trwałego zarządu na rzecz jednostki organizacyjnej nieruchomości Skarbu Państwa położone w granicach parku narodowego i nieprzydatne tej jednostce, na wniosek dyrektora parku narodowego, właściwy miejscowo starosta oddaje w użytkowanie wieczyste parkowi narodowemu.”,

- g) w ust. 5l po wyrazach „ust. 5j i 5k,” dodaje się wyrazy „następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty i”,

- h) po ust. 5m dodaje się ust. 5n i 5o w brzmieniu:

„5n. Dyrektor parku narodowego, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw środowiska, może nabywać na rzecz parku narodowego nieruchomości

położone poza granicami parku narodowego, jeżeli służą one osiągnięciu celów, o których mowa w art. 8 ust. 2.

5o. Na nieruchomościach, o których mowa w ust. 5n, po ich nabyciu, park narodowy może realizować działania ochronne, w szczególności polegające na utrzymaniu lub odtwarzaniu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, i ich siedlisk.”;

8) w art. 10b:

a) w pkt 1 po wyrazie „budżetowa” dodaje się wyrazy „ , jednostka samorządu terytorialnego, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe lub Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie”,

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:

„7) zawierana jest umowa najmu lokalu z aktualnym najemcą, któremu przysługuje tytuł prawny do zajmowania lokalu wynikający z przepisów odrębnych;

8) nieruchomość jest zbywana na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo w jej nabyciu stosownie do przepisów art. 104a ustawy.”;

9) w art. 10d:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) przetargu ustnego ograniczonego;”,

– po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) przetargu pisemnego ograniczonego.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przetarg ograniczony organizuje się, jeżeli warunki przetargowe mogą być spełnione tylko przez ograniczoną liczbę podmiotów.”;

10) w art. 10g:

a) w ust. 1 wyrazy „nabywca nieruchomości” zastępuje się wyrazami „zwycięzca przetargu”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli osoba ustalona jako zwycięzca przetargu nie przystąpi bez uzasadnionej przyczyny do zawarcia umowy albo odmówi podpisania umowy bez uzasadnionej przyczyny, w miejscu i terminie podanych w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, organ organizujący przetarg może:

- 1) odstąpić od zawarcia umowy, ogłaszając kolejny przetarg;
 - 2) zawrzeć umowę dotyczącą rozporządzenia nieruchomością z kolejną osobą wyłonioną w drodze przetargu.”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:
- „3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wpłacone wadium nie podlega zwrotowi.
4. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się informację o treści przepisów ust. 2 i 3.”;
- 11) w art. 12:
- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Dyrektor parku narodowego ustala, w drodze zarządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 3, oraz sposób uiszczania tych opłat, mając na względzie nasilenie ruchu turystycznego, zapewnienie dostępności obszaru parku narodowego dla społeczeństwa, wpływ sposobu udostępnienia na przyrodę parku narodowego, cel udostępnienia oraz uwzględniając okres udostępnienia obszaru parku narodowego.”,
- b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Dowodem uiszczenia opłat, o których mowa w ust. 3, jest jednodniowy lub okresowy bilet wstępu.”,
- c) w ust. 7:
- w pkt 4 wyrazy „położonych w granicach parku narodowego i gmin graniczących z parkiem narodowym” zastępuje się wyrazami „, , na obszarze których jest położony park narodowy”,
 - w pkt 5 po wyrazie „plaż” dodaje się wyrazy „po drogach lub szlakach turystycznych wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego”,
 - w pkt 6 po wyrazach „miejsc kultu religijnego” dodaje się wyrazy „znajdujących się na obszarze parku narodowego po drogach lub szlakach turystycznych wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego”,
 - w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8-10 w brzmieniu:
 - „8) pracowników Służby Parku Narodowego;
 - 9) osób niepełnosprawnych;
 - 10) jednego opiekuna towarzyszącego osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności.”,

d) w ust. 8:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uczniów szkół i studentów do ukończenia 26. roku życia;”,

– uchyla się pkt 3,

e) po ust. 10 dodaje się ust. 11-15 w brzmieniu:

„11. Osoby, o których mowa w ust. 7 pkt 1–4 i 7–9 oraz w ust. 8, są obowiązane do posiadania i okazywania na żądanie uprawnionych osób dokumentów potwierdzających uprawnienie do zwolnienia z opłat albo do ulgi w opłatach, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 15.

12. Za brak ważnego biletu wstępu na obszarze parków narodowych, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 10, lub dokumentu potwierdzającego uprawnienie do zwolnienia z opłat albo do ulgi w opłatach, określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 15, nalicza się opłatę za bilet wstępu, z uwzględnieniem art. 12a, oraz nakłada się opłatę dodatkową.

13. Wysokość opłaty dodatkowej wynosi, w przypadku braku:

- 1) biletu wstępu, o którym mowa w ust. 6 – dwudziestokrotność stawki opłaty ustalonej przez dyrektora parku narodowego za wstęp do parku narodowego;
- 2) dokumentu potwierdzającego uprawnienie do zwolnienia z opłat albo do ulgi w opłatach, określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 15 – dziesięciokrotność stawki opłaty ustalonej przez dyrektora parku narodowego za wstęp do parku narodowego.

14. Opłatę dodatkową oraz opłatę za bilet wstępu naliczoną zgodnie z ust. 12 wnosi się na wskazany rachunek bankowy w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do jej uiszczenia. W przypadku uiszczenia opłaty w terminie 7 dni od dnia wezwania jej wysokość obniża się o 50%.

15. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienie do zwolnienia z opłat, o którym mowa w ust. 7 pkt 1–4 i 7–9 albo uprawnienie do ulgi w opłatach, o którym mowa w ust. 8, mając na względzie potrzebę zapewnienia dostępności parków narodowych dla społeczeństwa.”;

12) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Do ceny biletu wstępu na obszar parku narodowego, na obszarze którego działają podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego,

doliczana jest opłata, w wysokości 15% ceny tego biletu, przeznaczana na dofinansowanie zadań w zakresie ratownictwa górskiego.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, dyrektor parku narodowego przekazuje kwartalnie podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa górskiego działającemu na obszarze, na którym znajduje się park narodowy.”;

13) w art. 13:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uznanie za rezerwat przyrody obszarów, o których mowa w ust. 1, następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, powierzchnię, przebieg granicy, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także powierzchnię i przebieg granicy otuliny, jeżeli została wyznaczona.”,

b) po ust. 3e dodaje się ust. 3f w brzmieniu:

„3f. W przypadku rezerwatu przyrody lub jego otuliny położonych na terenie więcej niż jednego województwa zarządzenie, o którym mowa w ust. 3, wydają wspólnie regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego rezerwatu lub otuliny.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 7–9 w brzmieniu:

„7. Nadzór nad rezerwatem przyrody sprawuje właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska.

8. Opinii regionalnej rady ochrony przyrody wymaga:

- 1) uznanie za rezerwat przyrody;
- 2) zmiana celów ochrony rezerwatu przyrody;
- 3) zmiana granic rezerwatu przyrody;
- 4) likwidacja rezerwatu przyrody.

9. Likwidacja, zmniejszenie obszaru rezerwatu lub wyłączenie z rezerwatu nieruchomości następuje wyłącznie w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, kulturowych lub walorów rezerwatu lub wyłączanej nieruchomości, lub utworzenia na jego lub jej terenie parku narodowego lub innego rezerwatu przyrody.”;

14) po art. 13 dodaje się art. 13a i art. 13b w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Utworzenie rezerwatu przyrody lub powiększenie jego obszaru może nastąpić również na wniosek właściciela nieruchomości, na obszarze której rezerwat przyrody miałby być utworzony lub powiększony.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, informuje wnioskodawcę o planowanym sposobie i terminie rozpatrzenia wniosku.

3. Jeżeli obszar nie spełnia kryteriów uznania za rezerwat przyrody, ale spełnia kryteria ustanowienia użytku ekologicznego albo zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, regionalny dyrektor ochrony środowiska przekazuje wniosek, o którym mowa w ust. 1, właściwej radzie gminy. Do wniosku stosuje się przepisy art. 44a.

4. W przypadku utworzenia i powiększenia rezerwatu przyrody na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, przepisów art. 129-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie stosuje się.

Art. 13b. 1. Na obszarach graniczących z rezerwatem przyrody może być wyznaczona strefa ochronna zwierząt łownych ze względu na potrzebę celu ochrony rezerwatu przyrody.

2. Na terenie strefy ochronnej zwierząt łownych gospodarka łowiecka jest prowadzona z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z wyznaczenia strefy.

3. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wyznacza, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, strefę ochronną zwierząt łownych, określając jej granice oraz ograniczenia dotyczące gospodarki łowieckiej, kierując się potrzebą:

- 1) ochrony przyrody w rezerwacie przyrody;
- 2) tworzenia strefy bezpieczeństwa dla gatunków zwierząt łownych wychodzących na żerowiska poza obszar rezerwatu przyrody;
- 3) utrzymywania właściwej liczebności i struktury populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych na obszarze rezerwatu w celu zachowania równowagi przyrodniczej.”;

15) w art. 15:

a) w ust. 1:

– pkt 4–6 otrzymują brzmienie:

„4) polowania;

5) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania dziko występujących roślin oraz grzybów;

- 6) niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;”,
- po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) użytkowania zasobów, tworów i składników przyrody;”,
 - w pkt 10 wyrazy „i wyrobów tytoniowych” zastępuje się wyrazami „ , wyrobów tytoniowych i innych źródeł otwartego ognia”,
 - pkt 16 otrzymuje brzmienie:
„16) wprowadzania zwierząt domowych w rozumieniu art. 4 pkt 17 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696), z wyjątkiem:
 - a) psów pasterskich wprowadzanych w ramach dozoru stad zwierząt hodowlanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas,
 - b) psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913),
 - c) psów będących zwierzętami wykorzystywanymi do celów specjalnych w rozumieniu art. 4 pkt 20 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt,
 - d) miejsc wyznaczonych w planie ochrony parku narodowego, a w przypadku rezerwatu przyrody w zarządzeniu, o którym mowa w art. 15a;
 - e) obszarów objętych ochroną krajobrazową;”,
 - w pkt 24 skreśla się wyrazy „– w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska”;:
 - w pkt 25 skreśla się wyrazy „ , bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska”,
 - pkt 27 otrzymuje brzmienie:
„27) organizacji imprez rekreacyjnych, sportowych, handlowych lub rozrywkowych;”,
 - dodaje się pkt 28 w brzmieniu:
„28) wykonywania lotów bezzałogowymi statkami powietrznymi.”,

- b) w ust. 2 uchyla się pkt 5,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2d w brzmieniu:

2a. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 15, 17, 18, 21, 24 i 28, nie dotyczą wykonujących czynności służbowe:

- 1) pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska, pracowników Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, pracowników regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, pracowników parków narodowych, pracowników Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz osób wykonujących działania na zlecenie wymienionych podmiotów, pracowników wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, pracowników urzędów żeglugi śródlądowej, pracowników Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, a także Służby Parku Krajobrazowego w odniesieniu do rezerwatów przyrody położonych w granicach parku krajobrazowego i jego otuliny oraz osób wykonujących prace geodezyjne i kartograficzne na mocy art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824) – po powiadomieniu odpowiednio dyrektora parku narodowego albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska o celu, terminie i miejscach przebywania;
- 2) pracowników podmiotu sprawującego zarząd nad gruntami Skarbu Państwa położonymi w granicach rezerwatu przyrody oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą – pod warunkiem regularnego informowania regionalnego dyrektora ochrony środowiska o celach, okresach, i miejscach przebywania, w sposób uzgodniony z tym dyrektorem.

2b. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 21, nie dotyczy statków płynących szlakiem żeglownym po śródlądowych drogach wodnych, wyznaczonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

2c. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”, nie podlega ograniczeniu działalność związana z

utrzymaniem urządzeń i obiektów służących gospodarczemu wykorzystywaniu tych terenów oraz dotychczasowa działalność gospodarcza, rolna i leśna, i w tym zakresie obszarów tych nie dotyczą zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 5, 6a, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24 i 25.

2d. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową, w przypadku parku narodowego minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii dyrektora parku narodowego, a w przypadku rezerwatu przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska, może zezwolić na odstępstwo od zakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 6, 7, 8, 9, 19, 22, jeżeli nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na przyrodę parku narodowego albo rezerwatu przyrody.”,

d) w ust. 3:

- w pkt 1 wyrazy „, wykonywaniem badań naukowych, celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego” zastępuje się wyrazami „lub wykonywaniem badań naukowych”;

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego, o ile nie wiąże się z koniecznością realizacji inwestycji i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na przyrodę parku narodowego lub”,

- w pkt 2 uchyla się lit. b,

e) w ust. 4 pkt 2 uchyla się lit. b,

f) w ust. 4a po wyrazach „o których mowa w ust.” dodaje się wyrazy „2d.”,

g) w ust. 4b:

- w zdaniu pierwszym po wyrazach „o których mowa w ust.” dodaje się wyrazy „2d.”,
- w zdaniu drugim po wyrazach „parku narodowego” dodaje się wyrazy „albo rezerwatu przyrody”,

h) uchyla się ust. 4ba,

i) ust. 4c po wyrazach „ust.” dodaje się wyrazy „2d.”,

j) ust. 5 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „pkt 3 i 5–28”,

k) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Dyrektor parku narodowego może zezwolić na obszarze parku narodowego na odstępstwo od:

- 1) zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 24, jeżeli jest to uzasadnione zakresem planowanych badań naukowych i ich przydatnością dla realizacji zadań parku narodowego,
- 2) zakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 15, 17, 18, 21 i 28, jeżeli jest to uzasadnione wykonywaniem badań naukowych,
- 3) zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 27, jeżeli jest to uzasadnione celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi – i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na przyrodę parku narodowego.”,
- l) ust. 6 dodany art. 1 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1337) oznacza się jako ust. 6a,
- m) w ust. 7 pkt 6 skreśla się wyrazy „ , inwestycji celu publicznego o nieliniowym charakterze związanych z ochroną ludności przed powodzią i suszą”,
- n) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zezwolenie, o którym mowa w ust. 3 lub ust. 4, zastępuje się uzgodnieniem warunków realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1a lub 1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, odpowiednio z ministrem właściwym do spraw środowiska lub Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Do uzgodnienia stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3 albo 4.”;

- 16) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

„15a. 1. Wyznaczenie lub wskazanie miejsc, szlaków, tras narciarskich, dróg i akwenów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 10, 13, 15–18, 21 i 23, dokonywane jest przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, jeżeli nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze rezerwatu przyrody.

2. Wydając zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, regionalny dyrektor ochrony środowiska może określić warunki i sposoby korzystania z wyznaczonych lub

wskazanych miejsc, szlaków i tras narciarskich, szlaków, akwenów i dróg, maksymalną liczbę osób mogących przebywać na nich jednocześnie, a w odniesieniu do miejsc, o których mowa w ust. 1 pkt 13, także gatunki oraz części roślin i grzybów, których dotyczy zbiór, termin, sposób oraz maksymalną wielkość zbioru.

3. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje po zasięgnięciu opinii podmiotu sprawującego zarząd nad gruntami Skarbu Państwa położonymi w granicach rezerwatu przyrody oraz po uzgodnieniu z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków dla terenów wpisanych do rejestru zabytków, a w przypadku rezerwatu znajdującego się na terenie instytucji kultury po zaopiniowaniu przez dyrektora tej instytucji.”;

17) w art. 16:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Utworzenie parku krajobrazowego następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, powierzchnię, przebieg granicy, cele ochrony, a także powierzchnię i przebieg granicy otuliny, jeżeli została wyznaczona. Uchwała może także określać zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, jeżeli dla potrzeb ochrony tego parku krajobrazowego nie jest konieczne obowiązywanie wszystkich zakazów określonych w art. 17 ust. 1. Sejmik województwa może w drodze uchwały zlikwidować albo zmniejszyć park krajobrazowy tylko w razie bezpowrotnej utraty wartości lub walorów parku krajobrazowego lub utworzenia na jego terenie parku narodowego.”,

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W przypadku parku krajobrazowego położonego na terenie więcej niż jednego województwa uchwałę w jego sprawie mogą podjąć wspólnie sejmiki województw, na których obszarze działania znajdują się części tego parku.”,

c) w ust. 4 wyrazy „właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska” zastępuje się wyrazami „właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zaopiniowania przez właściwą radę gminy”,

d) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Uzgodnienia i opiniowania, o których mowa w ust. 4, dokonuje się w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie lub o opinię.

Niezajęcie stanowiska w tym terminie jest równoznaczne z uzgodnieniem projektu albo jego zaopiniowaniem bez uwag.”,

- e) po ust. 4a dodaje się ust. 4aa w brzmieniu:

„4aa. Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 4, stosuje się art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”,

- f) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. W przypadku nieuwzględnienia opinii rady gminy w ramach opiniowania, o którym mowa w ust. 4, radzie gminy przysługuje skarga, o której mowa w art. 90 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), w przypadku, gdy przyjęcie uchwały prowadziłoby do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości, jakie park krajobrazowy ma chronić.”,

- g) uchyla się ust. 4c,

- h) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Projekty planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny, wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę wartości lub walorów parku krajobrazowego.”,

- i) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Do wystąpienia o uzgodnienie, o którym mowa w ust. 7, dołącza się opinię właściwego dyrektora parku krajobrazowego albo dyrektora zespołu parków krajobrazowych.”;

- 18) w art. 17:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W parku krajobrazowym zabrania się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

- 2) umyślnego niszczenia nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu zwierząt oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne– z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,
- 9) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 10) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 11) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- 12) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,

- 13) organizowania rajdów motorowych i samochodowych,
 - 14) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na zbiornikach wodnych i rzekach
- chyba że uchwała, o której mowa w art. 16 ust. 3 zdanie pierwsze i drugie, określa niektóre z tych zakazów.”,
- b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:
- „1a. W parku krajobrazowym, w strefach, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 7 i 7a, mogą być wprowadzone następujące zakazy:
- 1) lokalizowania nowych budowli i obiektów budowlanych;
 - 2) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej;
 - 3) lokalizowania nowych budowli i obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m;
 - 4) lokalizowania ogrodzeń z wyjątkiem grodzienia upraw leśnych w celu ochrony przed zwierzyną w ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej;
 - 5) lokalizowania reklam wielkoformatowych;
 - 6) lokalizowania pomostów i przystani;
 - 7) tworzenia zadrzewień i zalesiania.”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego.”,
- d) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:
- „3b. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, nie dotyczy budowy obiektów budowlanych na działce zabudowanej budynkiem o funkcji mieszkalnej, które stanowią uzupełnienie istniejącej zabudowy, pod warunkiem:
- 1) niezmnieszenia dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowań na tej działce lub
 - 2) wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na działkach przyległych.”,
- e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 14, nie dotyczy statków jednostek ratowniczych, jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 188 ust. 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, inspektorów żeglugi śródlądowej, Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej, promów w ciągu dróg publicznych, prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, wykonywania zadań z zakresu ochrony przyrody przez Służbę Parku Krajobrazowego, a także przeprowadzania działań, o których mowa w art. 4 ust. 5, oraz badań naukowych, o ile dyrektor parku krajobrazowego albo dyrektor zespołu parków krajobrazowych wyraził zgodę na prowadzenie działań lub badań za pomocą łodzi motorowych lub innego sprzętu motorowego.”;

19) w art. 18 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Dla obszaru chronionego krajobrazu można sporządzić plan ochrony. Do sporządzania planu ochrony dla obszaru chronionego krajobrazu stosuje się przepisy dotyczące planu ochrony dla parku krajobrazowego, z wyjątkiem art. 19 ust. 1 pkt 3.”;

20) w art. 19:

a) w ust. 1:

- w pkt 2 skreśla się wyrazy „lub po uzgodnieniu z tym organem – zarządzający rezerwatem albo sprawujący nadzór nad rezerwatem”,
- w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) obszaru chronionego krajobrazu – zarząd województwa.”,

b) w ust. 5:

- w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania projektu planu lub odmawia jego ustanowienia, jeżeli projekt planu jest niezgodny z celami ochrony przyrody”,
- zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody, krajobrazu, wartości historycznych lub kulturowych lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny, o której mowa w art. 20 ust. 9.”,

c) w ust. 6 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody, krajobrazu lub wartości kulturowych lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny, o której mowa w art. 20 ust. 9.”,

d) w ust. 6a:

- w zdaniu pierwszym po wyrazie „krajobrazowego” dodaje się wyrazy „albo obszaru chronionego krajobrazu”,
- zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody, krajobrazu, wartości historycznych lub kulturowych lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny, o której mowa w art. 20 ust. 9.”,

e) ust. 6c otrzymuje brzmienie:

„6c. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 6a, wymaga zaopiniowania przez właściwą radę gminy.”,

f) ust. 6d otrzymuje brzmienie:

„6d. Uzgodnienia i opiniowania, o których mowa w ust. 6b i 6c, dokonuje się w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie lub o opinię. Niezajęcie stanowiska w tym terminie jest równoznaczne z uzgodnieniem projektu albo jego zaopiniowaniem bez uwag.”,

g) po ust. 6d dodaje się ust. 6da w brzmieniu:

„6da. Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 6b, stosuje się przepisy art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”,

h) ust. 6e otrzymuje brzmienie:

„6e. W przypadku nieuwzględnienia opinii rady gminy w ramach opiniowania, o którym mowa w ust. 6c, radzie gminy przysługuje skarga, o której mowa w art. 90 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w przypadku, gdy wprowadzenie zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1a, prowadziłoby do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości, jakie park krajobrazowy ma chronić.”;

21) w art. 20:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Plan ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego oraz obszaru chronionego krajobrazu sporządza się z uwzględnieniem:”,

b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wskazaniu zadań ochronnych, z podaniem rodzaju, zakresu, terminu i lokalizacji, a także zadań w zakresie monitoringu zasobów, tworów i składników przyrody lub wartości kulturowych.”,

c) w ust. 3:

– w pkt 1 wyrazy „cele ochrony przyrody” zastępuje się wyrazami „szczegółowe cele ochrony przyrody”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) określenie zadań ochronnych i obszarów ich realizacji;”,

– po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) określenie zadań w zakresie monitoringu stanu zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych lub wartości kulturowych parku narodowego albo rezerwatu przyrody;”,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody może określać zadania ochronne, o których mowa w ust. 3 pkt 4, na terenie poza granicami rezerwatu przyrody, za zgodą właściciela lub zarządcy terenu, jeżeli jest to konieczne dla osiągnięcia celów ochrony rezerwatu przyrody.”,

e) w ust. 4:

– we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazie „krajobrazowego” dodaje się wyrazy „oraz obszaru chronionego krajobrazu”,

– w pkt 1 wyrazy „cele ochrony przyrody” zastępuje się wyrazami „szczegółowe cele ochrony”,

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) określenie zadań ochronnych i obszarów ich realizacji;”,

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) określenie zadań w zakresie monitoringu stanu zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych lub wartości kulturowych parku krajobrazowego”;

– uchyla się pkt 4,

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

- „6) wymagania ochrony przyrody, krajobrazu oraz wartości historyczne i kulturowe konieczne do uwzględnienia w ustaleniach planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planów utrzymania wód, planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych;”,
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) określenie granic stref ochrony krajobrazów stanowiących w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, istotnych dla zachowania walorów krajobrazowych, wraz ze wskazaniem, które z zakazów, wymienionych w art. 17 ust. 1a albo art. 24 ust. 1a, obowiązują w danej strefie;”,
 - po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) określenie granic stref ochrony przyrody, stanowiących w szczególności tereny istotne z punktu widzenia celów ochrony parku krajobrazowego lub dla utrzymania funkcji korytarzy ekologicznych, wraz ze wskazaniem, które z zakazów, wymienionych w art. 17 ust. 1a albo art. 24 ust. 1a, obowiązują w danej strefie.”,
- f) w ust. 4a:
- po wyrazach „parku krajobrazowego” dodaje się wyrazy „oraz obszaru chronionego krajobrazu”,
 - w pkt 1 po wyrazach „ust. 4 pkt 7” dodaje się wyrazy „i 7a”,
 - w pkt 3 po wyrazach „art. 17 ust. 1a” dodaje się wyrazy „albo art. 24 ust. 1a”,
- g) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Plan ochrony dla parku narodowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28.”,
- h) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 może uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28.”,

- i) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do planu ochrony dla parku narodowego, jeżeli ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28, obejmujący obszar danego parku narodowego.”,

- j) po ust. 6 dodaje się ust. 7–10 w brzmieniu:

„7. Plan ochrony dla parku narodowego oraz plan ochrony dla rezerwatu przyrody, który uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, sporządza się, uwzględniając przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 określone w zarządzeniu, o którym mowa w art. 27a.

8. W przypadku rezerwatu przyrody zlokalizowanego w całości w granicach obszaru Natura 2000 zakres planu ochrony dla rezerwatu przyrody może być uwzględniony w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28. W takim przypadku możliwe jest, za zgodą Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, odstępienie od ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody lub ograniczenie jego zakresu, biorąc pod uwagę zakres ustanowionego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

9. Nie rzadziej niż co 10 lat sprawujący nadzór nad parkiem narodowym, rezerwatem przyrody, parkiem krajobrazowym lub obszarem chronionego krajobrazu dokonuje oceny obejmującej w szczególności informacje dotyczące ochrony tego obszaru, realizowanych zadań ochronnych oraz wpływu tych zadań na stan obszaru, a także aktualność obowiązującego planu ochrony.

10. W przypadku stwierdzenia konieczności zmiany planu ochrony sprawujący nadzór nad parkiem narodowym, rezerwatem przyrody, parkiem krajobrazowym lub obszarem chronionego krajobrazu podejmuje działania w celu zmiany tego planu albo ustanowienia nowego planu ochrony dla danego obszaru.”;

- 22) w art. 21:

- a) we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „parku krajobrazowego” dodaje się wyrazy „oraz obszaru chronionego krajobrazu”,
- b) w części wspólnej wyrazy „oraz parkach krajobrazowych” zastępuje się wyrazami „, , parkach krajobrazowych oraz obszarach chronionego krajobrazu”;

23) w art. 23:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, powierzchnię, przebieg granicy, cele ochrony oraz ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów. Uchwała może także określać zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1, jeżeli dla potrzeb ochrony tego parku krajobrazowego nie jest konieczne obowiązywanie wszystkich zakazów określonych w art. 24 ust. 1. Sejmik województwa może w drodze uchwały zlikwidować albo zmniejszyć obszar chronionego krajobrazu tylko w razie bezpowrotnej utraty walorów lub funkcji obszaru lub utworzenia na jego terenie parku narodowego lub parku krajobrazowego.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W przypadku obszaru chronionego krajobrazu położonego na terenie więcej niż jednego województwa uchwały, o których mowa w ust. 2, mogą podjąć wspólnie sejmiki województw, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru.

2b. Nadzór nad obszarem chronionego krajobrazu sprawuje właściwy marszałek województwa, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2a – właściwi marszałkowie województw.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Projekty uchwał, o których mowa w ust. 2, wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zaopiniowania przez właściwą radę gminy.”,

d) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Uzgodnienia i opiniowania, o których mowa w ust. 3, dokonuje się w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie lub o opinię. Niezajęcie stanowiska w tym terminie jest równoznaczne z uzgodnieniem projektu albo jego zaopiniowaniem bez uwag.”,

e) po ust. 3a dodaje się ust. 3aa w brzmieniu:

„3aa. Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 3, stosuje się art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”,

f) ust. 3b otrzymuje brzmienie:

„3b. W przypadku nieuwzględnienia opinii rady gminy w ramach opiniowania, o którym mowa w ust. 3, radzie gminy przysługuje skarga, o której mowa w art. 90 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w przypadku, gdy przyjęcie uchwały prowadziło do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości jakie obszar chronionego krajobrazu ma chronić.”,

g) uchyla się ust. 3c;

24) w art. 23a:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określa granice stref ochrony krajobrazów stanowiących w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, istotnych dla zachowania walorów krajobrazowych parku krajobrazowego, wraz ze wskazaniem, które z zakazów, wymienionych w art. 24 ust. 1a, obowiązują w danej strefie;”,

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) określa granice stref ochrony przyrody, stanowiących w szczególności tereny istotne z punktu widzenia celów ochrony obszaru chronionego krajobrazu lub dla utrzymania funkcji korytarzy ekologicznych obszaru chronionego krajobrazu, wraz ze wskazaniem, które z zakazów, wymienionych w art. 24 ust. 1a, obowiązują w danej strefie.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, wymaga zaopiniowania przez właściwą radę gminy.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Uzgodnienia i opiniowania, o których mowa w ust. 4 i 5, dokonuje się w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie lub o opinię. Niezajęcie stanowiska w tym terminie jest równoznaczne z uzgodnieniem projektu uchwały albo jego zaopiniowaniem bez uwag.”,

d) po ust. 6 dodaje się ust. 6a:

„6a. Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 4, stosuje się przepisy art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.”,

e) w ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku nieuwzględnienia opinii rady gminy w ramach opiniowania, o którym mowa w ust. 5, radzie gminy przysługuje skarga, o której mowa w art. 90 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w przypadku, gdy wprowadzenie zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1a, prowadziłoby do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości, jakie obszar chronionego krajobrazu ma chronić.”,

f) po ust. 8 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Uchwały, o której mowa w ust. 1, nie podejmuje się w przypadku ustanowienia planu ochrony dla obszaru chronionego krajobrazu zgodnie z art. 18 ust. 3.”;

25) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na obszarze chronionego krajobrazu zabrania się:

- 1) umyślnego niszczenia nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu zwierząt oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,

- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
 - 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego
- chyba że uchwała, o której mowa w art. 23 ust. 2 zdanie pierwsze i drugie, określa niektóre z tych zakazów.”,
- b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:
- „1a. Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów położonych w strefach, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 7 i 7a albo w art. 23a ust. 1 pkt 1 i 1a, mogą być wprowadzone następujące zakazy:
- 1) lokalizowania nowych budowli i obiektów budowlanych;
 - 2) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej;
 - 3) lokalizowania nowych budowli i obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m;

- 4) lokalizowania ogrodzeń z wyjątkiem grodzenia upraw leśnych w celu ochrony przed zwierzyną w ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej;
 - 5) lokalizowania reklam wielkoformatowych;
 - 6) lokalizowania pomostów i przystani;
 - 7) tworzenia zadrzewień i zalesiania.”,
- c) w ust. 1b na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „albo w planie ochrony dla obszaru chronionego krajobrazu.”;
- d) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:
- „3b. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy budowy obiektów budowlanych na działce zabudowanej budynkiem o funkcji mieszkalnej, które stanowią uzupełnienie istniejącej zabudowy pod warunkiem:
- 1) niezmnieszenia dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy na tej działce lub
 - 2) wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na działkach przyległych.”;
- 26) w art. 27:
- a) w ust. 3 uchyla się pkt 2,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się do zmian granic oraz likwidacji obszarów Natura 2000.”;
- 27) w art. 27a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wyznaczenie obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa nazwę, kod, powierzchnię, przebieg granicy i przedmioty ochrony.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1e w brzmieniu:
- „1a. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, wydając zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się kryteriami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 26, a także uwzględnia:
- 1) listę, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 3 – w przypadku obszaru specjalnej ochrony ptaków;

- 2) decyzję Komisji Europejskiej wydaną na podstawie art. 4 ust. 2 akapit trzeci dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.) zatwierdzającą obszar jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – w przypadku obszaru specjalnej ochrony siedlisk.

1b. Obszar Natura 2000 położony na terenie więcej niż jednego województwa wyznaczają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru Natura 2000.

1c. W przypadku obszaru Natura 2000 położonego na obszarze morskim, właściwość miejscową regionalnego dyrektora ochrony środowiska ustala się wzdłuż wybrzeża na terenie danego województwa. Przepis ust. 1b stosuje się.

1d. Projekt zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, wymaga:

- 1) uzgodnienia z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska;
- 2) uzyskania opinii dyrektora parku narodowego, jeżeli obszar Natura 2000 obejmuje obszar parku narodowego;
- 3) uzyskania opinii dyrektora urzędu morskiego, jeżeli obszar Natura 2000 obejmuje obszar morski.”,

c) uchyla się ust. 2 i 3,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wyznacza specjalny obszar ochrony siedlisk, w drodze zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, w terminie 6 lat od dnia wejścia w życie decyzji Komisji Europejskiej, o której mowa w ust. 1a pkt 2, zatwierdzającej obszar jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.”,

e) po ust. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wyznacza obszar specjalnej ochrony ptaków, w drodze zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, w terminie roku od dnia uzyskania zgody Rady Ministrów, o której mowa w art. 27 ust. 3.

6. Zmiana zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić w szczególności, gdy wynika to z potrzeb ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 lub jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru, o którym mowa art. 31.”;

28) po art. 27a dodaje się art. 27b w brzmieniu:

„Art. 27b. Likwidacja obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jeżeli jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru, o którym mowa w art. 31, oraz po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej.”;

29) w art. 28:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych w terminie 6 lat od dnia wejścia w życie decyzji Komisji Europejskiej, o której mowa w art. 27a ust. 1a pkt 2, zatwierdzającej obszar jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty albo od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków zarządzeniem, o którym mowa w art. 27a ust. 1.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Plan zadań ochronnych, o którym mowa w ust. 1, ustanawia się w celu osiągnięcia referencyjnego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, przez który rozumie się stan ochrony możliwy do osiągnięcia w danym obszarze przy uwzględnieniu uwarunkowań społecznych, kulturowych, gospodarczych i przyrodniczych, zapewniający trwałe występowanie przedmiotu ochrony w danym obszarze.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku obszaru Natura 2000 położonego na obszarze morskim, właściwość miejscową regionalnego dyrektora ochrony środowiska ustala się wzdłuż wybrzeża na terenie danego województwa. Przepis ust. 8 stosuje się.”,

d) uchyla się ust. 5,

e) ust. 8b otrzymuje brzmienie:

„8b. W przypadku uznania konieczności zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska podejmuje działania w celu zmiany tego planu albo ustanowienia nowego planu zadań ochronnych dla tego obszaru.”,

f) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) określenie obszaru objętego planem zadań ochronnych;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla osiągnięcia celów ochrony obszaru Natura 2000 w odniesieniu do obszaru objętego planem zadań ochronnych;
- 3) cele ochrony obszaru Natura 2000 i cele zadań ochronnych;
- 4) określenie zadań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, terminu oraz obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
- 5) określenie granic stref ochrony przedmiotów ochrony, obejmujących tereny, gdzie konieczne jest utrzymanie, modyfikacja lub organicznie dotychczasowego użytkowania dla osiągnięcia celów ochrony obszaru Natura 2000, wraz ze wskazaniem dopuszczalnego sposobu użytkowania tych terenów;
- 6) określenie zadań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów zadań ochronnych;
- 7) identyfikację potrzeb w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony oraz określenie zadań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 8) wymagania ochrony obszaru Natura 2000 konieczne do uwzględnienia w planach urządzenia lasu, uproszczonych planach urządzenia lasu, planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, planach utrzymania wód, operatach rybackich, wieloletnich łowieckich planach hodowlanych i rocznych planach łowieckich, planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w tym dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 lub terenów sąsiadujących, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla osiągnięcia celów ochrony obszaru Natura 2000;

- 9) wskazania do zmian w istniejących planach urządzenia lasu, uproszczonych planach urządzenia lasu, planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, planach utrzymania wód, operatach rybackich i wieloletnich łowieckich planach hodowlanych, planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w tym dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 lub terenów sąsiadujących, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla osiągnięcia celów ochrony obszaru Natura 2000.”,
- g) po ust. 10 dodaje się ust. 10a-10d w brzmieniu:
- „10a. Plan zadań ochronnych może określać zadania ochronne, zadania w zakresie monitoringu realizacji celów zadań ochronnych oraz zadania związane z uzupełnieniem stanu wiedzy, o których mowa odpowiednio w ust. 10 pkt 4, 6 i 7, na terenie poza granicami obszaru Natura 2000, jeżeli jest to konieczne dla osiągnięcia celów ochrony obszaru Natura 2000.
- 10b. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie zadań ochronnych można wskazać podmioty sprawujące nadzór nad innymi formami ochrony przyrody, zarządzające gruntami lub wodami Skarbu Państwa, a także inne podmioty za ich zgodą.
- 10c. W przypadku zadań ochronnych związanych z działalnością rolniczą, do której zastosowanie mają programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, zgoda, o której mowa w ust. 10b, nie jest wymagana.
- 10d. W przypadku obszaru Natura 2000 pokrywającego się w części z obszarem parku narodowego lub rezerwatu przyrody, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, możliwe jest, za zgodą Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, odstępienie od sporządzenia planu zadań ochronnych lub ograniczenie jego zakresu, biorąc pod uwagę zakres ustanowionego planu ochrony.”,
- h) ust. 11 otrzymuje brzmienie:
- „11. Planu zadań ochronnych nie ustanawia się dla obszaru Natura 2000 pokrywającego się w całości z obszarem parku narodowego albo rezerwatu

przyrody, dla którego ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zgodnie z art. 20 ust. 5 albo 5a.”,

- i) uchyla się ust. 11a–12;
- 30) uchyla się art. 29;
- 31) w art. 30 uchyla się ust. 1 i 2;
- 32) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Regionalny dyrektor ochrony środowiska sporządza i przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, nie rzadziej niż co 6 lat, ocenę realizacji celów ochrony obszarów Natura 2000 zawierającą w szczególności informacje dotyczące stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, realizowanych działań ochronnych oraz wpływu tych działań na stan ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a także ocenę aktualności planów zadań ochronnych.”;

- 33) w art. 32:

- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zadania w zakresie ochrony obszaru Natura 2000 zgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych:

- a) związane z prowadzoną gospodarką leśną wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy;
- b) wykraczające poza gospodarkę leśną wykonuje miejscowy nadleśniczy na podstawie porozumienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.”;
- b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Na obszarach morskich zadania w zakresie ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych wykonuje samodzielnie dyrektor urzędu morskiego.

4b. W odniesieniu do wód, do których prawa właścicielskie wykonuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie lub podmioty, którym powierzono wykonywanie uprawnień właścicielskich na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, stosuje się art. 240 ust. 4 pkt 12 tej ustawy.”,

- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 lub proponowanym obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty, znajdującym się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska,

a w przypadku gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub w części obszar parku narodowego, sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w granicach parku narodowego jest dyrektor parku narodowego.”;

34) w art. 34 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska zezwala na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, o ile możliwe jest wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.”;

35) w art. 35:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „ , a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego,”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W ramach kompensacji przyrodniczej, o której mowa w art. 34 ust. 1, możliwe jest obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody, w szczególności przez powiększanie lub wyznaczanie nowych obszarów Natura 2000.”,

c) w ust. 3 skreśla się wyrazy „lub dyrektor urzędu morskiego”,

d) w ust. 4 skreśla się wyrazy „lub dyrektor urzędu morskiego”;

36) w art. 37:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „ , a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego,”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte sprzecznie z ustaleniami planu zadań ochronnych, regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, chyba że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykazała brak znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym na cele działań ochronnych określone w planie zadań

ochronnych, albo mimo znaczącego negatywnego oddziaływania są spełnione przesłanki, o których mowa w art. 34.”,

c) w ust. 3 skreśla się wyrazy „, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego.”,

d) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 lub 2, wykraczających poza obszar jednego województwa, decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, objętego tymi działaniami, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska właściwego dla pozostałego terenu.

6. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.”;

37) w art. 37a:

a) w ust. 3 skreśla się wyrazy „, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje decyzję, o której mowa w art. 37 ust. 1, po zasięgnięciu opinii:

1) dyrektora parku narodowego – w odniesieniu do negatywnego oddziaływania na obszarze parku narodowego;

2) dyrektora urzędu morskiego – w odniesieniu do negatywnego oddziaływania na obszarze morskim.”;

38) w art. 37b:

a) we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego.”,

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „, a na obszarach morskich – dyrektorowi właściwego urzędu morskiego”;

39) w art. 37d skreśla się wyrazy „, a na obszarach morskich – dyrektora właściwego urzędu morskiego.”;

40) po art. 38 dodaje się art. 38a i art. 38b w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska składa do Komisji Europejskiej sprawozdanie, o którym mowa w:

- 1) art. 12 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.);
- 2) art. 17 ust. 1 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska opracowuje sprawozdania, o których mowa w ust. 1, w oparciu o dane pochodzące z państwowego monitoringu środowiska oraz w oparciu o dane pochodzące od innych podmiotów, które dysponują informacjami na temat gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych, objętych tymi sprawozdaniami.

3. Podmioty, które dysponują informacjami na temat gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych, objętych sprawozdaniami, o których mowa w ust. 1, udzielają Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacji, o których mowa w ust. 2, bez zbędnej zwłoki i w formacie wskazanym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

4. W sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1, odnoszących się do obszarów Natura 2000 uwzględnia się część opracowaną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.”;

- 41) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. 1. Minister właściwy do spraw środowiska może przekazać Komisji Europejskiej szacunek dotyczący współfinansowania przez Unię Europejską ochrony obszarów Natura 2000 oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art. 38a-38b.

2. Koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 oraz realizacją obowiązków, o których mowa w art. 38a-38b w zakresie nieobjętym współfinansowaniem przez Unię Europejską są finansowane z budżetu państwa, z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”;

- 42) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, lasy, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza,

wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania, a także tereny, na których podejmowane są działania z zakresu ochrony przyrody lub przeznaczone do odbudowy zasobów przyrodniczych.”;

43) w art. 44:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Na obszarach graniczących z pomnikiem przyrody, stanowiskiem dokumentacyjnym, użytkiem ekologicznym lub zespołem przyrodniczo-krajobrazowym może być wyznaczona otulina.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie lub przebieg granicy, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1, a także powierzchnię w przypadku obszaru oraz powierzchnię i przebieg granicy otuliny, jeżeli została wyznaczona.”,

c) po ust. 2a dodaje się ust. 2b i 2c w brzmieniu:

„2b. W przypadku obiektu lub obszaru, położonego na terenie więcej niż jednej gminy, uchwały, o których mowa w ust. 1 i 3, mogą podjąć wspólnie rady gmin, na których obszarze działania znajdują się części tego obiektu lub obszaru.

2c. Nadzór nad obiektem lub obszarem, o którym mowa w ust. 1, sprawuje właściwy wójt, burmistrz albo prezydent miast, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2b – właściwi wójtowie, burmistrzowie albo prezydenci miast.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zniesienie formy ochrony przyrody, o której mowa w ust. 1, następuje w razie:

- 1) utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono tę formę ochrony przyrody, lub
- 2) utworzenia na jej terenie parku narodowego albo rezerwatu przyrody – w przypadku użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.”

e) dodaje się ust. 6–8 w brzmieniu:

„6. Jeżeli rada gminy, wbrew obowiązкови wynikającemu z ust. 4 pkt 2 lub ust. 5, nie podejmuje uchwały, o której mowa w ust. 3, wojewoda wzywa radę gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni.

7. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 6, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw środowiska, wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze.

8. Ustalenia dotyczące ochrony, o których mowa w ust. 2, w odniesieniu do pomnika przyrody stanowiącego grupy, aleje lub szpalery drzew lub krzewów mogą obejmować w szczególności zasady wymiany drzew lub krzewów martwych, gwarantujące zachowanie walorów lub funkcji, ze względu na które pomnik przyrody został ustanowiony.”;

44) po art. 44 dodaje się art. 44a w brzmieniu:

„Art. 44a. 1. Ustanowienie lub powiększenie użytku ekologicznego oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego może nastąpić również na wniosek właściciela nieruchomości, na obszarze której obszar miałby być ustanowiony albo powiększony.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rozpatrywany jest w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku przez radę gminy.

3. Rada gminy, rozpatrując wniosek właściciela nieruchomości, może odmówić ustanowienia albo powiększenia użytku ekologicznego albo zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, wyłącznie gdy:

- 1) obszar nie spełnia kryteriów ustanowienia użytku ekologicznego oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego;
- 2) dla wnioskowanego obszaru wydana została decyzja umożliwiająca realizację inwestycji celu publicznego albo toczy się postępowanie w sprawie wydania takiej decyzji;
- 3) prowadziłoby to do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości, jakie obszar miałby chronić.

4. Wnioskodawca jest stroną postępowania w sprawie uzgodnienia, o którym mowa w art. 44 ust. 3a.

5. W przypadku ustanowienia albo powiększenia użytku ekologicznego albo zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1,

przepisów art. 129–134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie stosuje się.”;

45) w art. 45:

a) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) działań wynikających z ustaleń dotyczących ochrony, zawartych w uchwale, o której mowa w art. 44 ust. 1, lub z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych, o których mowa w art. 18, art. 22 i art. 28;”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uzgodnienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, zastępuje się decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, wydaną po uzyskaniu opinii właściwej rady gminy.”;

46) po art. 45a dodaje się art. 45b–45d w brzmieniu:

„Art. 45b. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, sposób redagowania projektów aktów prawnych w sprawie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 pkt 1–9, w szczególności sposób określania powierzchni, położenia oraz przebiegu granic tych form, mając na uwadze konieczność zapewnienia spójności danych dotyczących form ochrony przyrody, wymogi dotyczące centralnego rejestru form ochrony przyrody, o którym mowa w art. 113, oraz zasady tworzenia oraz użytkowania infrastruktury informacji przestrzennej.

Art. 45c. W przypadkach, o których mowa w art. 13 ust. 3f, art. 16 ust. 3a, art. 19 ust. 7, art. 23 ust. 2a, art. 27a ust. 1b, art. 28 ust. 8 i art. 44 ust. 2b:

- 1) wskazuje się dzień oznaczony kalendarzowo jako dzień wejścia w życie aktu;
- 2) akt ogłasza się we wszystkich wojewódzkich dziennikach urzędowych właściwych dla organów stanowiących wspólnie akt.

Art. 45d. 1. Jeżeli podjęto działania naruszające zakazy, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, 6–9, 11–12, 19, 22, 25–27, art. 17 ust. 1 pkt 1–13 oraz ust. 1a i 1b, art. 24 ust. 1 pkt 1–9 oraz ust. 1a i 1b, obowiązujące na obszarach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–4, lub zakazy, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1–8 i 11, art. 51 ust. 1 pkt 3–4, 10–11 i ust. 1a pkt 5 oraz art. 52 ust. 1 pkt 7–9, 15–16 i ust. 1a pkt 8, obowiązujące w stosunku do form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–10, lub zakazy, o których mowa w art. 90c ust. 1, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – dyrektor właściwego parku

narodowego, wydaje decyzję, w której nakazuje natychmiastowe wstrzymanie działań naruszających zakazy lub podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.

2. W uzasadnionych przypadkach, biorąc pod uwagę cele ochrony przyrody oraz kierując się koniecznością ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, można odstąpić od nałożenia obowiązku działań naprawczych, jeżeli ich wykonanie miałoby negatywny wpływ na stan elementów przyrodniczych.

3. Jeżeli w decyzji, o której mowa w ust. 1, nakazuje się podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych, w decyzji tej określa się:

- 1) stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko;
- 2) zakres i sposób przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych;
- 3) termin rozpoczęcia i zakończenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.

4. Przez działania zapobiegawcze i działania naprawcze rozumie się odpowiednio działania zapobiegawcze i działania naprawcze, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

5. Ustalając kolejność, zakres i sposób podejmowania działań naprawczych, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - dyrektor właściwego parku narodowego, kieruje się charakterem, zasięgiem i rozmiarem negatywnego oddziaływania wynikającego z działań naruszających zakazy, o których mowa w ust. 1, a także możliwością naturalnej naprawy elementów przyrodniczych na obszarze, na którym negatywne oddziaływanie wystąpiło.

6. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, po zasięgnięciu opinii:

- 1) dyrektora parku krajobrazowego albo dyrektora zespołu parków krajobrazowych – w odniesieniu do działań naruszających zakazy obowiązujące na terenie parku krajobrazowego;
- 2) marszałka województwa – w odniesieniu do działań naruszających zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) wójta, burmistrza albo prezydenta miasta – w odniesieniu do działań naruszających zakazy dotyczące form ochrony przyrody, o których mowa w art. 44 ust. 1.

7. Opinia, o której mowa w ust. 6, wydawana jest w formie pisemnego stanowiska zawierającego ocenę działań naruszających zakazy, o których mowa w ust. 1, a także stanowisko co do ich ewentualnego wstrzymania lub podjęcia niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.

8. Opinię, o której mowa w ust. 6, wydaje się w terminie 21 dni. Przepisów art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

9. W przypadku sprawy niecierpiącej zwłoki ze względu na grożącą szkodę w środowisku przyrodniczym regionalny dyrektor ochrony środowiska może odstąpić od zasięgnięcia opinii, o której mowa w ust. 6. Przyczyny odstąpienia należy wskazać w uzasadnieniu decyzji, o której mowa w ust. 1.

10. W decyzji, o której mowa w ust. 1, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - dyrektor właściwego parku narodowego, może nałożyć obowiązek prowadzenia badań zanieczyszczenia gleby i ziemi lub pomiarów zawartości substancji w wodzie, w tym pobierania próbek, lub monitoringu przyrodniczego różnorodności biologicznej i krajobrazowej, określając:

- 1) zakres badań, pomiarów lub monitoringu;
- 2) metodykę prowadzenia badań, pomiarów lub monitoringu;
- 3) termin i formę przedkładania wyników badań, pomiarów lub monitoringu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska albo dyrektorowi parku narodowego.

11. Jeżeli działania naruszające zakazy, o których mowa w ust. 1, zostały podjęte przez więcej niż jeden podmiot, odpowiedzialność tych podmiotów jest solidarna.

12. Jeżeli działania naruszające zakazy, o których mowa w ust. 1, zostały podjęte za zgodą lub wiedzą władającego powierzchnią ziemi, jest on obowiązany do prowadzenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych, a także do prowadzenia monitoringu solidarnie z podmiotem, który je podjął. Przez władającego powierzchnią ziemi rozumie się podmiot, o którym mowa w art. 3 pkt 44 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

13. W przypadku, o którym mowa w ust. 12, decyzję, o której mowa w ust. 1, kieruje się także do władającego powierzchnią ziemi.

14. Podmiot obowiązany do przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych informuje organ, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, o ich zakończeniu.

15. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

16. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1, do których mają jednocześnie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, nie prowadzi się postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1.”;

47) w art. 52:

a) w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) dokarmiania lub wabienia w celu fotografowania, filmowania lub obserwacji;”;

b) w ust. 4 wyraz „zbóż” zastępuje się wyrazami „upraw rolnych”;

48) w art. 56:

a) w ust. 4 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą innych niż ptaki oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – wynikają z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub

7) w przypadku gatunków innych niż wymienione w pkt 6 oraz gatunków ptaków – wynikają ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.”;

b) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Warunek wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 7, w przypadku gatunków ptaków dotyczy jedynie wydania zezwolenia na:

1) niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;

- 2) niszczenie, usuwanie lub uszkodzanie niezajętych gniazd ptaków w okresie od dnia 16 października do końca lutego, z wyjątkiem gatunków ptaków z rzędu szponiastych (Accipitriformes), rzędu sokołowych (Falconiformes), rzędu sów (Strigiformes), bociana czarnego (*Ciconia nigra*), bociana białego (*Ciconia ciconia*), kormorana (*Phalacrocorax carbo*), ślepowrona (*Nycticorax nycticorax*), czapli siwej (*Ardea cinerea*), czapli białej (*Ardea alba*), kruka (*Corvus corax*) i gawrona (*Corvus frugilegus*).”,
- c) w ust. 4b wyraz „zbóż” zastępuje się wyrazami „upraw rolnych”,
- d) po ust. 4d dodaje się ust. 4e i 4f w brzmieniu:
- „4e. Zezwolenia na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1 pkt 12 mogą dopuszczać umyślne płoszenie osobników niedźwiedzia brunatnego lub żubra przy wykorzystaniu broni gładkolufowej z zastosowaniem amunicji niepenetracyjnej przez osoby posiadające pozwolenie na broń, w tym na broń do celów łowieckich.
- 4f. Amunicję niepenetracyjną w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego lub żubra sprzedaje się, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 lub 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1743), na podstawie pozwolenia na broń, w tym na broń do celów łowieckich, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2024 r. poz. 485 oraz z 2025 r. poz. 1795) i zezwolenia, o którym mowa w ust. 4e, uprawniającego do wykorzystania broni gładkolufowej z zastosowaniem amunicji niepenetracyjnej w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego lub żubra.”,
- e) w ust. 6 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
- „8) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach albo postanowienie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000, w przypadku realizacji przedsięwzięcia, dla którego jest wymagane ich uzyskanie zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz postanowienie uzgadniające wydawane przez właściwego regionalnego

dyrektora ochrony środowiska w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli zostały one wydane albo oświadczenie wnioskodawcy, że nie zostały one wydane.”,

- f) w ust. 7 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
„10) warunki kompensacji przyrodniczej koniecznej do zastosowania w uzasadnionych przypadkach.”,
 - g) w ust. 8b skreśla się zdanie drugie;
- 49) po art. 59 dodaje się art. 59a-59e w brzmieniu:

„Art. 59a. 1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska sporządza projekt programu ochrony korytarzy ekologicznych, który zawiera w szczególności:

- 1) identyfikację i charakterystykę korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym;
- 2) wskazanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym zagrożonych fragmentacją;
- 3) propozycje działań w zakresie ochrony korytarzy ekologicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym wraz ze wskazaniem organów ochrony przyrody właściwych do ich wdrażania.

2. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza program, o którym mowa w ust. 1, i podaje go do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 59b. 1. W celu zabezpieczenia drożności korytarzy ekologicznych, w tym spójności sieci obszarów Natura 2000, wyznacza się strefy ochrony migracji.

2. Strefy ochrony migracji ustanawia się dla ochrony:

- 1) drożności istniejących lub planowanych przejść dla zwierząt oraz terenów umożliwiających dostęp do przejść,
- 2) terenów otwartych między kompleksami leśnymi, przez które odbywa się migracja zwierząt,
- 3) obszarów wodno-błotnych i terenów między takimi obszarami, przez które odbywa się migracja zwierząt,
- 4) obszarów węzłowych dla korytarzy ekologicznych

– zagrożonych w związku z istniejącą lub potencjalną lokalizacją ogrodzeń, budowli lub obiektów budowlanych utrudniających lub uniemożliwiających migrację zwierząt w ramach korytarzy ekologicznych.

Art. 59c. 1. Strefę ochrony migracji ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalny dyrektor ochrony środowiska.

2. Ustanowienie strefy ochrony migracji może nastąpić również na wniosek rady gminy, dyrektora parku narodowego, dyrektora parku krajobrazowego albo dyrektora zespołu parków krajobrazowych, a także podmiotu zarządzającego infrastrukturą z istniejącymi lub planowanymi przejściami dla zwierząt.

Art. 59d. 1. W strefie ochrony migracji zabrania się lokalizowania ogrodzeń, budowli oraz nowych obiektów budowlanych.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione realizacją:

- 1) inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych lub
 - 2) działań w ramach ochrony przyrody lub racjonalnej gospodarki rolnej lub leśnej, o ile nie będą one mieć negatywnego wpływu na cel ustanowienia strefy
- przy zastosowaniu działań minimalizujących lub kompensacji przyrodniczej.

3. W przypadku działań przewidzianych do realizacji w ramach planowanych przedsięwzięć zezwolenie na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w ust. 1, zastępuje się decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach lub uzgodnieniem z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Do decyzji lub uzgodnienia stosuje się odpowiednio ust. 2.

4. Projekty planów ogólnych gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w części dotyczącej strefy ochrony migracji, wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na cel ustanowienia strefy.

Art. 59e. Za szkody poniesione w związku z ustanowieniem strefy ochrony migracji przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w art. 129-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.”;

50) w art. 60:

- a) w ust. 2 wyraz „terenu” zastępuje się wyrazem „nieruchomości”,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3, można ustalić, po uzgodnieniu z właścicielem lub zarządcą terenu, strefę ochrony większą niż strefa

określona w przepisach wydanych na podstawie art. 48–50 ustawy, z wykorzystaniem łatwo identyfikowalnych w terenie elementów rozgraniczających, w szczególności cieków wodnych, dróg lub linii podziału powierzchniowego.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Granice stref ochrony, o których mowa w ust. 3, regionalny dyrektor ochrony środowiska w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą terenu, na którym wyznaczono strefę ochrony, oznacza tablicami z napisem, odpowiednio: „ostoja roślin”, „ostoja zwierząt” albo „ostoja grzybów” i informacją: „osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”, z wyjątkiem sytuacji, gdy oznaczenie tablicami może naruszyć stan środowiska przez ujawnienie ostoj.”,

d) uchyla się ust. 5,

e) w ust. 6:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wycinania drzew lub krzewów, sadzenia drzew lub krzewów, prac przygotowawczych gleby pod sadzenie drzew lub krzewów oraz koszenia roślinności;”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wznoszenia lub likwidacji obiektów, urządzeń i instalacji.”,

f) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. Zezwolenie na odstąpienie od zakazów, o których mowa w ust. 6, wydaje się w przypadku braku rozwiązań alternatywnych.

7b. W przypadku działań przewidzianych do realizacji w ramach planowanych przedsięwzięć zezwolenie na odstąpienie od zakazów, o których mowa w ust. 6, zastępuje się uzgodnieniem z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Do uzgodnienia stosuje się odpowiednio ust. 7 i 7a.”,

51) w art. 60a wyraz „terenu” zastępuje się wyrazem „nieruchomości”;

52) po art. 60a dodaje się art. 60b i art. 60c w brzmieniu:

„Art. 60b. 1. W przypadku nieuregulowanego lub nieujawnionego stanu prawnego nieruchomości, o której mowa w art. 60 ust. 2 i art. 60a, opinia zarządcy lub właściciela nieruchomości, o której mowa w art. 60 ust. 2 i art. 60a, nie jest wymagana.

2. Przez nieuregulowany stan prawny należy rozumieć sytuację, w której:
- 1) dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie żyje i nie przeprowadzono postępowania spadkowego albo nie zostało ono zakończone;
 - 2) nie można ustalić właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów.

3. Przez nieujawniony stan prawny należy rozumieć sytuację, w której rejestry lub ewidencje nie zawierają danych umożliwiających ustalenie danych osobowych zarządcy lub właściciela nieruchomości, o których mowa w art. 60 ust. 2 i art. 60a, w szczególności adresu zamieszkania zarządcy lub właściciela nieruchomości.

Art. 60c. 1. Zarządca lub właściciel nieruchomości jest obowiązany bezpłatnie udostępnić tę nieruchomość w celu przeprowadzenia działań, o których mowa w art. 60 ust. 2 lub art. 60a, polegających na wypasie zwierząt gospodarskich, koszeniu użytków zielonych, usuwaniu drzew lub krzewów z użytków zielonych lub usuwaniu gatunków ekspansywnych lub gatunków obcych.

2. Jeżeli w przypadku działań, o których mowa w ust. 1, zarządca lub właściciel nieruchomości nie udostępnia tej nieruchomości lub jej części w celu przeprowadzenia tych działań albo nieruchomość ma nieuregulowany lub nieujawniony stan prawny, regionalny dyrektor ochrony środowiska występuje do właściwego miejscowo wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren tej nieruchomości lub jej części oraz na przeprowadzenie działań.

3. Wniosek o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2, zawiera:
- 1) oznaczenie nieruchomości lub jej części, która wymaga udostępnienia w celu przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1;
 - 2) cel działań, o których mowa w ust. 1;
 - 3) wskazanie terminu udostępnienia nieruchomości lub jej części oraz zakresu i sposobu przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1.

4. Wojewoda wydaje decyzję, o której mowa w ust. 2, w terminie 30 dni, określając w niej termin udostępnienia nieruchomości lub jej części oraz zakres i sposób przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

5. Pożytki uzyskane w wyniku przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, z wyłączeniem działań prowadzonych na nieruchomości o nieuregulowanym lub

nieujawnionym stanie prawnym, przysługują zarządcy lub właścicielowi tej nieruchomości, chyba że się ich zrzeknie.

6. Za szkody wyrządzone w związku z przeprowadzeniem działań, o których mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.”.

53) w art. 61 w ust. 6 w pkt 1 skreśla się wyrazy „opinię lub”,

54) po art. 61 dodaje się art. 61a–art. 61c w brzmieniu:

„Art. 61a. 1. Powiatowy lekarz weterynarii wydaje orzeczenie lekarsko-weterynaryjne:

- 1) o którym mowa w art. 61 ust. 6 pkt 1, na wniosek importera zwierząt lub jaj gatunków objętych ochroną na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97;
- 2) potwierdzające urodzenie w hodowli okazów gatunków zwierząt objętych ochroną na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97 i zawierające informacje o pochodzeniu ich przodków, na wniosek ich właściciela.

2. Wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa wydaje orzeczenie potwierdzające pochodzenie z uprawy okazów gatunków roślin objętych ochroną na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97, na wniosek ich właściciela.

3. Orzeczenia, o których mowa w ust. 1 i 2 zawierają informacje wymagane na potrzeby wydawania zezwoleń CITES i świadectw CITES, w tym orzeczenie, o którym mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1, zawiera opis warunków przetrzymywania i określenie okazów gatunków, dla których warunki te zostały uznane za odpowiadające ich potrzebom biologicznym;
- 2) ust. 1 pkt 2, zawiera informacje umożliwiające potwierdzenie pochodzenia zwierząt jako urodzonych i wyhodowanych w niewoli, zgodnie z art. 54 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi;
- 3) ust. 2, zawiera informacje umożliwiające potwierdzenie pochodzenia roślin jako sztucznie rozmnożonych, zgodnie z art. 56 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory orzeczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz wzory wniosków o ich wydanie, uwzględniając potrzebę ujednolicenia dokumentów i usprawnienia prowadzonych postępowań w sprawie ocen pochodzenia zwierząt z hodowli lub roślin z uprawy oraz przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

Art. 61b. 1. Posiadacze okazów gatunków roślin lub zwierząt, które zostały objęte przepisami rozporządzenia Rady 338/97, mogą wystąpić do starosty właściwego ze względu na miejsce przetrzymywania tych okazów o uzyskanie zaświadczenia o ich posiadaniu, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów zmieniających rozporządzenie Rady 338/97.

2. Zaświadczenie jest wydawane na wniosek zainteresowanego, który zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwę siedziby wnioskodawcy;
- 2) nazwę gatunku w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje;
- 3) liczbę lub ilość, rodzaj i opis okazów, których wniosek dotyczy, w tym płęć żywych zwierząt, jeżeli jest możliwa do ustalenia, oznakowanie – jeżeli istnieje, ewentualne znaki szczególne ułatwiające identyfikację okazów, w tym numery seryjne gotowych produktów;
- 4) oświadczenie o źródle pochodzenia okazów oraz o wejściu w posiadanie okazów przed dniem objęcia ich przepisami rozporządzenia Rady 338/97.

3. Do wniosku o wydanie zaświadczenia załącza się dokumenty dotyczące źródła pochodzenia okazów, których dotyczy ten wniosek, jeżeli są dostępne.

Art. 61c. 1. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, właściwy ze względu na miejsce przetrzymywania okazów gatunków objętych ochroną na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97 lub podejmowania działań, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia Rady 338/97, przeprowadza kontrolę legalności pochodzenia i wykorzystywania okazów gatunków, w przypadku podejrzenia niezgodności z przepisami tego rozporządzenia, z urzędu albo na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Czynności kontrolne są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

3. Regionalny dyrektor ochrony środowiska w związku z prowadzoną kontrolą może wystąpić z wnioskiem do Służby Celno-Skarbowej, Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Straży Leśnej lub straży gminnej o wspólne przeprowadzenie czynności, o których mowa w ust. 1.

4. Służba, inspekcje lub straże, o których mowa w ust. 3, przeprowadzają wspólnie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska czynności kontrolne w przypadku otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

5. Jeżeli w toku czynności kontrolnych są wymagane wiadomości specjalne, regionalny dyrektor ochrony środowiska zwraca się o udział w czynnościach kontrolnych do Komisji do spraw CITES lub do regionalnej rady ochrony przyrody o wyznaczenie eksperta do udziału w czynnościach kontrolnych.

6. W zakresie czynności kontrolnych stosuje się przepisy art. 56 ust. 7b–7i, przy czym przez upoważnienie, o którym mowa w art. 56 ust. 7b, rozumie się upoważnienie, o którym mowa w ust. 2.

7. Protokół z czynności kontrolnych jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw środowiska w celu uwzględnienia w prowadzonych postępowaniach w przedmiocie kontroli legalności pochodzenia i obrotu okazami CITES.

8. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli, o której mowa w ust. 1, naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia Rady 338/97 regionalny dyrektor ochrony środowiska kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstwa albo wykroczenia zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa albo wykroczenia, dołączając dowody dokumentujące podejrzenie ich popełnienia, w szczególności protokół z kontroli oraz niezwłocznie informuje o tym ministra właściwego do spraw środowiska.”;

55) w art. 63:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy instytucja naukowa, o której mowa w ust. 1:

- 1) przestaje spełniać co najmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 2, lub
- 2) nie dokonuje aktualizacji katalogu okazów, o której mowa w ust. 5 pkt 1, lub
- 3) prowadzi działalność niezgodnie z przepisami dotyczącymi roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową, przepisami ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub przepisami rozporządzenia Rady 338/97

– minister właściwy do spraw środowiska wyznacza co najmniej 30-dniowy termin na usunięcie uchybień, a w przypadku ich nieusunięcia w wyznaczonym terminie wykreśla w drodze decyzji instytucję naukową z rejestru, o którym mowa w ust. 1.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Regionalny dyrektor ochrony środowiska właściwy ze względu na miejsce siedziby instytucji naukowej dokonuje kontroli aktualizacji katalogu, o której mowa w ust. 5 pkt 1, oraz spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, nie rzadziej niż raz na trzy lata, a w razie pilnej potrzeby każdorazowo na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska.”,

c) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W zakresie czynności kontrolnych stosuje się przepisy art. 56 ust. 7c–7i oraz art. 61b ust. 2, przy czym przez upoważnienie, o którym mowa w art. 56 ust. 7b, rozumie się upoważnienie, o którym mowa w art. 61b ust. 2.”;

56) po art. 63 dodaje się art. 63a i art. 63b w brzmieniu:

„Art. 63a. 1. Pozyskiwanie, przetwarzanie, pakowanie lub przepakowywanie kawioru przeznaczonego do wywozu do krajów trzecich lub w celu obrotu na obszarze Unii Europejskiej jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

2. Przedsiębiorca zajmujący się pozyskiwaniem albo przetwarzaniem, pakowaniem lub przepakowywaniem kawioru, o którym mowa w art. 66 ust. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, przeznaczonego do wywozu do krajów trzecich lub w celu obrotu na obszarze Unii Europejskiej, zwany dalej „zakładem”, jest obowiązany do uzyskania wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 3.

3. Rejestr zakładów upoważnionych do pozyskiwania, przetwarzania, pakowania lub przepakowywania kawioru przeznaczonego do wywozu do krajów trzecich lub w celu obrotu na obszarze Unii Europejskiej, zwany dalej „rejestrem zakładów”, prowadzi minister właściwy do spraw środowiska. Rejestr zakładów zawiera dane, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 i 5.

4. Wpisanie do rejestru zakładów następuje na wniosek zakładu, który zawiera:

1) adres, nazwę i siedzibę zakładu;

- 2) informację o rodzaju prowadzonej działalności (pozyskiwanie, przetwarzanie, pakowanie lub przepakowywanie kawioru) i miejscu jej prowadzenia;
- 3) informację o gatunkach ryb jesiotrokształtnych objętych zgłoszoną działalnością;
- 4) dokumenty wskazujące na pochodzenie i pozyskanie ryb jesiotrokształtnych, w tym stad hodowlanych w rozumieniu art. 1 pkt 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 r. z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi;
- 5) informację o wielkości i wieku stad hodowlanych poszczególnych gatunków – w przypadku przedsiębiorstw hodujących ryby jesiotrokształtne;
- 6) dokument wydany przez powiatowego lekarza weterynarii potwierdzający prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie pozyskiwania lub produkcji kawioru;
- 7) wzory etykiet, które mają być stosowane na jednostkowych opakowaniach kawioru;
- 8) oświadczenie przedsiębiorcy o spełnieniu warunków wymaganych do prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;
- 9) oświadczenie, że wnioskodawca będący osobą fizyczną, a w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej – urzędujący członek jego organu zarządzającego lub nadzorczego, wspólnik spółki w spółce jawnej lub partnerskiej albo komplementariusz w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej lub prokurent – nie był prawomocnie skazany za przestępstwo związane z naruszeniem przepisów rozporządzenia Rady 338/97 lub prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 128a pkt 1 lub 4, w okresie 3 lat przed dniem złożenia tego wniosku.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 9, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. Minister właściwy do spraw środowiska, po wpisaniu zakładu do rejestru zakładów, o którym mowa w ust. 1, nadaje wnioskodawcy numer rejestracyjny i wydaje decyzję o wpisie do rejestru zakładów zawierającą:

- 1) imię i nazwisko oraz adres albo nazwę i siedzibę zakładu;
- 2) numer rejestracyjny;
- 3) dopuszczony zakres działalności, o której mowa w ust. 1, oraz
- 4) informację o gatunkach, których dotyczy prowadzona działalność.

7. Zarejestrowany zakład prowadzi działalność w zakresie pozyskiwania, przetwarzania, pakowania lub przepakowywania kawioru zgodnie z następującymi warunkami:

- 1) prowadzi działalność w miejscu i zakresie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 6;
- 2) spełnia wymogi dotyczące znakowania opakowań jednostkowych kawioru zgodnie z art. 66 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 r. z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 63b;
- 3) prowadzi, w formie papierowej lub elektronicznej, rejestr zawierający następujące dane:
 - a) naukową nazwę gatunku wykorzystywanego w działalności zakładu w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje,
 - b) datę pozyskania partii kawioru, jego źródło i pochodzenie,
 - c) datę produkcji partii kawioru, jego masę i opis opakowań, w tym rodzaj, wielkość i zastosowane oznakowanie,
 - d) masę i opis opakowań kawioru wywiezionego na rynki państw trzecich, numer zezwolenia eksportowego lub reeksportowego,
 - e) masę i opis opakowań kawioru wprowadzonego na rynek Unii Europejskiej, w tym adres nabywcy kawioru oraz datę sprzedaży i wysyłki,
 - f) masę i opis z podziałem gatunkowym kawioru przechowywanego na miejscu.

8. Zarejestrowany zakład przedstawia ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do 15 stycznia każdego roku, sprawozdanie za ubiegły rok z prowadzonej działalności, obejmujące dane, o których mowa w ust. 7 pkt 3.

9. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wpisania do rejestru, jeżeli:

- 1) wnioskodawca był prawomocnie skazany za przestępstwo związane z naruszeniem przepisów rozporządzenia Rady 338/97 lub ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 128a ust. 1 lub 4 w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku;
- 2) wniosek, mimo wezwania do jego uzupełnienia, nie zawiera dokumentacji w zakresie przewidzianym w ust. 4.

10. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji administracyjnej, skreśla z rejestru zakład na jego wniosek albo w przypadku:

- 1) stwierdzenia niedopełnienia warunków prowadzonej działalności, o których mowa w ust. 7;
- 2) prowadzenia przez zakład działalności, o której mowa w ust. 1, wykraczającej poza zakres wskazany w decyzji, o której mowa w ust. 5, lub prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów rozporządzenia Rady 338/97;
- 3) prawomocnego skazania przedsiębiorcy za przestępstwo związane z naruszeniem przepisów rozporządzenia Rady 338/97 lub prawomocnego ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 128a pkt 1 lub 4.

11. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwy ze względu na miejsce położenia zakładu przeprowadza jego kontrolę w zakresie spełniania przez zakład wymogów wynikających z przepisów rozporządzenia Rady 338/97 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, na prośbę ministra właściwego do spraw środowiska.

12. Czynności kontrolne są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

13. Jeżeli w toku czynności kontrolnych wymagane są wiadomości specjalne, wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zwraca się do Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji do spraw CITES lub regionalnej rady ochrony przyrody o wyznaczenie eksperta do udziału w czynnościach kontrolnych.

14. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przekazuje protokół z czynności kontrolnych zakładowi kontrolowanemu oraz

ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do 14 dni od dnia zakończenia kontroli.

15. W przypadku, gdy dane zakładu umieszczone w rejestrze zakładów są niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe, składa on do ministra właściwego do spraw środowiska wnioski o ich uzupełnienie, aktualizację lub sprostowanie.

16. Wniosek o uzupełnienie, aktualizację lub sprostowanie danych zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz adres albo nazwę i siedzibę zakładu;
- 2) dane wymagające uzupełnienia, aktualizacji lub sprostowania;
- 3) uzasadnienie.

17. Pozytywne rozpatrzenie wniosku o uzupełnienie, aktualizację lub sprostowanie danych stanowi podstawę do wprowadzenia zmian w rejestrze i wydania decyzji o aktualizacji wpisu do rejestru.

Art. 63b. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób znakowania opakowań jednostkowych kawioru, kierując się potrzebą zapewnienia skutecznej kontroli legalności obrotu kawiorami.”;

57) w art. 64:

- a) w ust. 1 po wyrazie „rejestru” dodaje się wyrazy „, z wyjątkiem gatunków wymienionych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1a”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, gatunki zwierząt zaliczanych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków wymienionych w załącznikach A lub B rozporządzenia Rady 338/97, które nie podlegają obowiązkowi rejestracji, kierując się potrzebą wyłączenia z obowiązku rejestracji tych gatunków, w przypadku których ryzyko podejmowania nielegalnych działań z udziałem okazów pochodzących ze środowiska przyrodniczego jest znikome.”;

- c) w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

„3a) czasowego przetrzymywania zwierząt przez organy ścigania, sądy i biegłych sądowych, w związku z prowadzonym postępowaniem;

3b) przetrzymywania zwierząt na zlecenie organów ochrony przyrody;”;

- d) w ust. 4 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) numer, jeżeli istnieje, i datę wydania dokumentu, o którym mowa w art. 64a ust. 1.”;

- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Wniosek o dokonanie rejestracji zwierzęcia urodzonego w hodowli może być złożony w terminie 2 miesięcy od dnia jego urodzenia albo wyklucia, w przypadku gdy warunki rozrodu lub dobrostan zwierzęcia urodzonego w hodowli uniemożliwiają kontrolę miotu w terminie 14 dni.

5b. W przypadku, o którym mowa w ust. 5a, posiadacz zwierzęcia urodzonego w hodowli zgłasza na piśmie powiatowemu lekarzowi weterynarii ten fakt w terminie 7 dni od dnia urodzenia się zwierzęcia.”,

- f) w ust. 6 wyrazy „ust. 4 pkt 11” zastępuje się wyrazami „art. 64a ust. 1”,

- g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Starosta wydaje zaświadczenie potwierdzające wpisanie do rejestru, zmianę danych, o których mowa w ust. 7, lub wykreślenie z rejestru żywych zwierząt.”,

- h) po ust. 8 dodaje się ust. 8a–8b w brzmieniu:

„8a. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o dokonanie wpisu do rejestru, zmiany zawartych w nim danych lub wykreślenia z rejestru żywych zwierząt oraz wzór zaświadczenia o dokonaniu tych czynności, kierując się potrzebą ujednolicenia dokumentów.

8b. Posiadacze wszystkich żywych ptaków i ssaków gatunków wymienionych w załącznikach A lub B rozporządzenia Rady 338/97 znakują je zgodnie z metodami określonymi w art. 66 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.”,

- i) uchyla się ust. 9,

- j) ust. 10 otrzymuje brzmienie;

„10. Koszty związane ze znakowaniem okazów gatunków objętych przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 pokrywa posiadacz okazu lub prowadzący hodowlę zwierząt.”;

- 58) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a. 1. Sprzedaż, zamiana, użyczenie, najem, dzierżawa lub darowizna okazów roślin lub zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B

rozporządzenia Rady 338/97 wymaga posiadania i przekazania wraz z okazem oryginału lub poświadczonej przez notariusza za zgodność z oryginałem kopii:

- 1) części 2 zezwolenia na import okazów do Rzeczypospolitej Polskiej z naniesionymi urzędowymi adnotacjami świadczącymi o dokonaniu odprawy w granicznym oddziale celnym urzędu celno-skarbowego lub odpowiednim urzędzie innego kraju importu Unii Europejskiej;
- 2) świadectwa Unii Europejskiej wydanego na podstawie art. 10 rozporządzenia Rady 338/97;
- 3) zezwolenia na pozyskanie ze środowiska przyrodniczego;
- 4) dokumentu wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii, potwierdzającego pochodzenie okazu z hodowli wraz z posiadaną dokumentacją świadczącą o pochodzeniu stada hodowlanego, z którego się wywodzi, albo
- 5) innego dokumentu dotyczącego pochodzenia okazu w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady 338/97.

2. Oryginał dokumentu, o którym mowa w ust. 1, jest przekazywany jedynie w przypadku, gdy przedmiotem sprzedaży, zamiany, użyczenia, najmu, dzierżawy lub darowizny są wszystkie okazy wymienione w dokumencie. Przekazujący okazy umieszcza na dokumencie datę wykonania umowy lub informację o dokonaniu sprzedaży, zamiany, użyczenia, najmu, dzierżawy lub darowizny, podpis i pieczęć podmiotu przekazującego, jeżeli taką posiada

3. W przypadku gdy partia okazów wymienionych w dokumencie, o którym mowa w ust. 1, ma być podzielona, posiadacz okazów przekazuje wraz z okazem kopię tego dokumentu poświadczoną przez notariusza za zgodność z oryginałem. Do przekazywanej kopii dokumentu dołącza się oświadczenie posiadacza o liczbie okazów, których dotyczy przekazanie, a jeżeli dokument dotyczy więcej niż jednego gatunku, także o ich przynależności gatunkowej.”;

- 59) w art. 68 w ust. 1 pkt 4 po wyrazach „potrzebom biologicznym” dodaje się wyrazy „, z wyjątkiem przypadku mowa w art. 77 ust. 14”;
- 60) w art. 69 ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) prowadzenie dokumentacji kolekcji lub dokumentacji hodowlanej.”;
- 61) uchyla się art. 74;
- 62) w art. 75:
 - a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska właściwego ze względu na miejsce położenia ośrodka, na wniosek, który zawiera:”,

b) w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

„3a) warunki prowadzenia działalności ośrodka;

3b) określenie okresu obowiązywania zezwolenia;”,

c) w ust. 6 po wyrazach „zostanie cofnięte” dodaje się wyrazy „albo upłynie okres jego obowiązywania”;

63) w art. 76 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Leczenie i rehabilitacja zwierząt w ośrodkach oraz funkcjonowanie ośrodków mogą być dofinansowywane ze środków jednostek samorządu terytorialnego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji regionalnych dyrektorów ochrony środowiska.”;

64) w art. 76a:

a) w ust. 2 pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) oświadczenie, że wnioskodawca będący osobą fizyczną, a w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej – urzędujący członek jego organu zarządzającego lub nadzorczego, wspólnik spółki w spółce jawnej lub partnerskiej albo komplementariusz w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej lub prokurent nie był:

a) prawomocnie ukarany, w okresie roku przed dniem złożenia tego wniosku, za wykroczenia, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127 pkt 5, art. 128a lub art. 131 pkt 2–5, 8 lub 13–15,

b) skazany prawomocnym wyrokiem sądu, w okresie 5 lat przed dniem złożenia tego wniosku, za przestępstwa, o których mowa w art. 181 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383), art. 35 ust. 1–2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127a lub art. 128 ust. 1 pkt 1–3.”,

- b) w ust. 3 w pkt 8 średnik zastępuje się kropką i uchyla się pkt 9,
- c) w ust. 4 wyrazy „ust. 3 pkt 5 i 9” zastępuje się wyrazami „ust. 2 pkt 7 i ust. 3 pkt 5”,
- d) w ust. 9 w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:
 - „a) prawomocnie ukarany za wykroczenia, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127 pkt 5, art. 128a lub art. 131 pkt 1a-5, 8, 13 lub 14 – w okresie roku poprzedzającego dzień złożenia wniosku o wydanie tego zezwolenia,
 - b) skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 181 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, art. 35 ust. 1–2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, art. 34 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127a lub art. 128 pkt 1 lub 2 – w okresie 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o wydanie tego zezwolenia.”,
- e) w ust. 16 wyrazy „w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych” zastępuje się wyrazami „stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Polski”;
- f) w ust. 17 w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:
 - „a) prawomocnie ukarany za wykroczenia, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127 pkt 5, art. 128a lub art. 131 pkt 1a–5, 8, 13 lub 14,
 - b) skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 181 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, art. 35 ust. 1–2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, art. 34 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych lub w art. 127a lub art. 128 pkt 1 lub 2.”;
- 65) w art. 83 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym” ” zastępuje się wyrazami „Kodeksu cywilnego”;
- 66) w art. 94b dodaje się ust. 18 i 19 w brzmieniu:

„18. Komisja do spraw CITES, na wniosek regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, wyznacza eksperta do udziału w czynnościach kontrolnych zgodnie z odpowiednio art. 61c ust. 5 lub art. 63a ust. 13.

19. Ekspertowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 360 zł brutto za udział w czynnościach kontrolnych, o których mowa w ust. 18.”;

67) w art. 96 ust. 3 pkt 5 po wyrazie „przyrody” dodaje się wyrazy „, w tym w zakresie państwowego monitoringu środowiska”;

68) w art. 97:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Ustanie członkostwa w regionalnej radzie ochrony przyrody następuje w przypadku:

- 1) pisemnej rezygnacji członka;
- 2) śmierci członka;
- 3) odwołania członka przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w przypadku:
 - a) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków członka,
 - b) rażącego naruszenia prawa przez członka.

1b. W miejsce członka regionalnej rady ochrony przyrody, którego członkostwo w radzie ustało z przyczyn określonych w ust. 1a, regionalny dyrektor ochrony środowiska może powołać inną osobę spełniającą przesłanki, o których mowa w ust. 1, na czas pozostały do końca kadencji rady.”;

b) w ust. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) udział w czynnościach kontrolnych realizowanych przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska zgodnie z art. 61c ust. 5 oraz wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zgodnie z art. 63a ust. 13.”;

69) w art. 98 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b, w brzmieniu:

„1a. Ustanie członkostwa w radzie naukowej parku narodowego następuje w przypadku:

- 1) pisemnej rezygnacji członka;
- 2) śmierci członka;
- 3) odwołania członka przez ministra właściwego do spraw środowiska w przypadku:

- a) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków członka,
- b) rażącego naruszenia prawa przez członka.

1b. W miejsce członka rady naukowej parku narodowego, którego członkostwo w radzie ustało z przyczyn określonych w ust. 1a, minister właściwy do spraw środowiska może powołać inną osobę spełniającą przesłanki, o których mowa w ust. 1, na czas pozostały do końca kadencji rady.”;

70) w art. 99:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Członków rady parku krajobrazowego lub rady zespołu parków krajobrazowych w liczbie od 10 do 20 na kadencję trwającą 5 lat powołuje dyrektor parku krajobrazowego albo dyrektor zespołu parków krajobrazowych spośród działających na rzecz ochrony przyrody przedstawicieli nauki, praktyki i organizacji ekologicznych, regionalnej dyrekcji ochrony środowiska oraz przedstawicieli właściwych miejscowo jednostek samorządu województwa, samorządu gminnego i organizacji gospodarczych.”,

- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Ustanie członkostwa w radzie parku krajobrazowego i radzie zespołu parków krajobrazowych następuje w przypadku:

- 1) pisemnej rezygnacji członka;
- 2) śmierci członka;
- 3) odwołania członka przez dyrektora parku krajobrazowego albo dyrektora zespołu parków krajobrazowych w przypadku:
 - a) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków członka,
 - b) rażącego naruszenia prawa przez członka.

1b. W miejsce członka rady, którego członkostwo w radzie ustało z przyczyn określonych w ust. 1a, dyrektor parku krajobrazowego albo dyrektor zespołu parków krajobrazowych może powołać inną osobę spełniającą przesłanki, o których mowa w ust. 1, na czas pozostały do końca kadencji rady.”,

- c) uchyla się ust. 2;

71) w art. 103:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Pracownikiem Służby Parku Narodowego może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim, z zastrzeżeniem ust. 1b;

- 2) ukończyła 21 lat;
- 3) ma pełnię praw publicznych;
- 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
- 5) posiada odpowiedni stan zdrowia, potwierdzony orzeczeniem lekarskim;
- 6) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

1b. Osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego, której przysługuje prawo podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może zostać zatrudniona na stanowisku pracy, na którym wykonywana praca nie polega na bezpośrednim lub pośrednim udziale w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji mających na celu ochronę podstawowych interesów państwa, oraz jeżeli posiada znajomość języka polskiego potwierdzoną:

- 1) certyfikatem znajomości języka polskiego poświadczającym zdany egzamin z języka polskiego na poziomie średnim ogólnym lub zaawansowanym, wydanym przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego;
 - 2) dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów wyższych prowadzonych w języku polskim;
 - 3) świadectwem dojrzałości uzyskanym w polskim systemie oświaty.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do zadań Służby Parku Narodowego należy w szczególności:

- 1) realizacja ustaleń planu ochrony parku narodowego albo zadań ochronnych;
- 2) prowadzenie edukacji ekologicznej, w tym przyrodniczej;
- 3) prowadzenie ośrodków informacji i edukacji oraz publikowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych;
- 4) prowadzenie monitoringu przyrodniczego i badań naukowych, w celu określenia metod i sposobów ochrony przyrody, skuteczności działań ochronnych oraz rozpoznawania różnorodności biologicznej;
- 5) utrzymywanie w należyтым stanie infrastruktury technicznej zarządzanej przez park narodowy;
- 6) udostępnianie parku narodowego w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych lub sportowych;

- 7) gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa oddanymi parkowi narodowemu w użytkowanie wieczyste lub będącymi jego własnością;
 - 8) szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne w parku narodowym i w strefie ochronnej zwierząt łownych;
 - 9) kontrolowanie legalności wykonywanych działań objętych zezwoleniem na odstępstwo od zakazów, o których mowa w art. 15 ust. 1.”,
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
- „4a. Wynagrodzenie pracownika Służby Parku Narodowego składa się z wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego dla zajmowanego stanowiska pracy oraz innych składników wynagrodzenia, uzasadnionych zwłaszcza pełnieniem określonej funkcji lub zajmowaniem określonego stanowiska, szczególnymi właściwościami pracy, warunkami wykonywanej pracy oraz kwalifikacjami zawodowymi pracowników.
- 4b. Pracownikom Służby Parku Narodowego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne.”;
- 72) po art. 103 dodaje się art. 103a w brzmieniu:
- „Art. 103a. 1. Pracownicy Służby Parku Narodowego wykonują swoje obowiązki służbowe zgodnie z zasadami etyki zawodowej.
2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze zarządzenia, kodeks etyki zawodowej pracowników Służby Parku Narodowego.
3. Za naruszenie zasad etyki zawodowej przy wykonywaniu obowiązków służbowych dyrektor parku narodowego może nałożyć na pracowników Służby Parku Narodowego kary porządkowe, o których mowa w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.”;
- 73) w art. 104:
- a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) bezpłatne umundurowanie oraz oznaki służbowe, z obowiązkiem ich noszenia w czasie pełnienia obowiązków służbowych;”;
 - b) uchyla się ust. 2,
 - c) ust. 19 otrzymuje brzmienie:

„19. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, dla pracowników Służby Parku Narodowego:

 - 1) wzór legitymacji służbowej,

- 2) rodzaje, wzory, kolory oraz normy umundurowania,
- 3) wzory oznak i emblematów,
- 4) sposób noszenia umundurowania, oznak i emblematów,
- 5) warunki otrzymywania i noszenia umundurowania przez pracowników Służby Parku Narodowego, którzy zakończyli pracę w parku narodowym,
- 7) liczbę punktów przeliczeniowych dla poszczególnych przedmiotów oraz rodzajów umundurowania,
- 8) sposób realizacji norm należności oraz przypadki i sposób ich pomniejszania lub powiększania,
- 9) rodzaje umundurowania lub przedmioty umundurowania,
- 10) sposób ustalania i obliczania równowartości wydanego umundurowania, które podlega zwrotowi

– mając na względzie potrzebę zapewnienia możliwości identyfikacyjnych osób uprawnionych do dokonywania czynności służbowych, ilość, okres używalności legitymacji służbowej i przedmiotów umundurowania oraz okoliczności, w których pracownicy Służby Parku Narodowego występują w poszczególnych rodzajach umundurowania, oraz zapewniając, aby rodzaje i wzory umundurowania były praktyczne i estetyczne, a także umożliwiały wykorzystanie umundurowania w różnych warunkach klimatycznych i pogodowych, oraz kierując się potrzebą zapewnienia pracownikom Służby Parku Narodowego odpowiednich warunków do wykonywania zadań wymagających przebywania w terenie.”;

74) art. 104b otrzymuje brzmienie:

„Art. 104b. Pracownik, który nabył lokal wykorzystywany lub przeznaczony na cele mieszkaniowe na zasadach określonych w art. 104a ust. 1–14 albo skorzystał z uprawnień określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa, albo w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach, nie może ubiegać się o:

- 1) nabycie kolejnego lokalu na zasadach określonych w art. 104a ust. 1-14, w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach albo w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa;

- 2) wypłacanie ekwiwalentu za niewykorzystywanie bezpłatnego mieszkania;
 - 3) przydzielenie bezpłatnego mieszkania.”;
- 75) po art. 104b dodaje się art. 104c-104e w brzmieniu:

„Art. 104c. Przy wykonywaniu obowiązków służbowych funkcjonariusze Straży Parku oraz pracownicy Służby Parku Narodowego, o których mowa w art. 108 ust. 6, są obowiązani, na żądanie osoby kontrolowanej, okazać legitymację służbową w taki sposób, aby miała ona możliwość odczytać i zanotować numer legitymacji i organ, który ją wydał, oraz nazwisko funkcjonariusza albo pracownika.

Art. 104d. 1. Pracownik Służby Parku Narodowego, na wniosek, otrzymuje równoważnik pieniężny za niewydane przedmioty umundurowania.

2. Równoważnik pieniężny przysługuje za okres od dnia 1 kwietnia danego roku kalendarzowego do dnia 31 marca roku następnego.

3. Równoważnik pieniężny wypłaca się w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, licząc od dnia powstania uprawnienia do jego wypłaty.

4. Przedmioty umundurowania są wyceniane w sposób bezwalutowy przez przypisanie im odpowiedniej liczby punktów przeliczeniowych w ujęciu jednostkowym, rocznym i całkowitym.

5. Równoważnik pieniężny nie przysługuje za okres nieobecności pracownika Służby Parku Narodowego, w pracy z powodu:

- 1) urlopu wychowawczego lub bezpłatnego, o ile suma nieobecności przekroczy 30 dni kalendarzowych w okresie, o którym mowa w ust. 2;
- 2) zawieszenia pracownika w czynnościach służbowych;
- 3) zwolnienia lekarskiego, o ile suma nieobecności przekroczy 30 dni kalendarzowych w okresie, o którym mowa w ust. 2.

6. Równoważnik pieniężny pomniejsza się w przypadku:

- 1) nieobecności pracownika Służby Parku Narodowego z powodów, o których mowa w ust. 5;
- 2) wydania przedmiotów umundurowania.

7. Równoważnik pieniężny podlega zwrotowi w przypadku rozwiązania stosunku pracy pracownika Służby Parku Narodowego.

8. W przypadku nieobecności pracownika Służby Parku Narodowego w pracy w dniu rozpoczęcia okresu, o którym mowa w ust. 2, z powodu urlopu wychowawczego lub bezpłatnego, wypłatę równoważnika pieniężnego zawiesza się.

9. Wznowienie zawieszony wypłaty równoważnika pieniężnego następuje w terminie miesiąca po ustaniu przyczyn nieobecności pracownika Służby Parku Narodowego w pracy.

10. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość równoważnika pieniężnego za niewydane przedmioty umundurowania;
- 2) sposób obliczania kwoty pomniejszenia równoważnika pieniężnego;
- 3) wartość pieniężną punktu przeliczeniowego;
- 4) tryb i termin zwrotu równoważnika pieniężnego oraz sposób obliczania kwoty należnej do zwrotu;
- 5) podmioty właściwe w sprawach wypłaty i zwrotu równoważnika pieniężnego
– mając na względzie normy należności przedmiotów umundurowania, a także przypisaną poszczególnym przedmiotom lub rodzajom umundurowania liczbę punktów przeliczeniowych oraz okres ich używalności.

Art. 104e. Pracownikowi Służby Parku Narodowego, używającemu własnego pojazdu do celów służbowych w przejazdach lokalnych, może być przyznane prawo do zwrotu kosztów związanych z używaniem tego pojazdu – do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego lub do wysokości nieprzekraczającej stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1490, 1670 i 1843), jeżeli przebieg pojazdu, z wyłączeniem ryczałtu pieniężnego, jest udokumentowany w ewidencji przebiegu pojazdu prowadzonej przez pracownika Służby Parku Narodowego.”;

76) w art. 105:

- a) w ust. 4 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
 - „4) współdziałanie w zakresie ochrony przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości historycznych i kulturowych parku krajobrazowego z jednostkami organizacyjnymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi;
 - 5) składanie wniosków do projektów aktu planowania przestrzennego dotyczących zagospodarowania przestrzennego obszarów wchodzących w skład parku krajobrazowego i jego otuliny.”,
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Dyrektor parku krajobrazowego uczestniczy na prawach strony w postępowaniach dotyczących parku krajobrazowego lub jego otuliny w sprawie:

- 1) zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, o którym mowa w art. 83;
- 2) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 3) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – wydawanych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”;

77) w art. 107:

- a) w ust. 2:
 - pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) realizacja zadań związanych z ochroną przyrody w granicach parku krajobrazowego i jego otuliny;”,
 - w pkt 6 skreśla się wyrazy „w szkołach i wśród miejscowego społeczeństwa”,
- b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb legitymowania przez Służbę Parku Krajobrazowego osób naruszających przepisy o ochronie przyrody, a w razie odmowy okazania dokumentu pozwalającego na ustalenie tożsamości – zwracania się przez nią do Policji lub innych właściwych organów o ustalenie ich tożsamości, kierując się potrzebą ustalenia jednolitych sposobów wykonywania tych czynności.”;

78) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w parkach narodowych”;

79) w art. 108:

- a) w ust. 1 wyrazy „zaliczani do” zastępuje się wyrazami „, , będący pracownikami”,
- b) w ust. 2:
 - pkt 6–8 otrzymują brzmienie:
„6) posiada nieposzlakowaną opinię potwierdzoną w formie pisemnego stanowiska przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania funkcjonariusza Straży Parku, komendanta powiatowego (miejskiego)

albo rejonowego Policji, sporządzoną w oparciu o dane zawarte w policyjnych systemach teleinformatycznych;

- 7) posiada odpowiedni stan zdrowia potwierdzony orzeczeniem lekarskim i orzeczeniem psychologicznym stwierdzającym brak przeciwwskazań do pracy z bronią;
- 8) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;”,

– dodaje się pkt 9–11 w brzmieniu:

- „9) odbyła szkolenie podstawowe dla funkcjonariuszy Straży Parku i zdała egzamin przed komisją egzaminacyjną;
- 10) zdała egzamin ze znajomości przepisów dotyczących posiadania, używania i umiejętności posługiwania się bronią przed komisją, o której mowa w art. 16 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2024 r. poz. 485 oraz z 2025 r. poz. 1795);
- 11) nie jest osobą urodzoną przed dniem 1 sierpnia 1972 r., która w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., była pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, lub współpracowała z tymi organami.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Funkcjonariusz Straży Parku odbywa kursy doskonalenia zawodowego w celu uzupełnienia wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania swoich zadań.

3b. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres szkolenia podstawowego oraz tryb powoływania komisji, o których mowa w ust. 1 pkt 9, oraz zakres kursów doskonalenia zawodowego, o których mowa w ust. 3a, mając na względzie potrzebę posiadania przez funkcjonariuszy Straży Parku wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania swoich zadań.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Funkcjonariusz Straży Parku przy wykonywaniu swoich zadań ma prawo do:

- 1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w zakresie ochrony przyrody lub świadków tych przestępstw lub wykroczeń, w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) kontroli biletów wstępu, o których mowa w art. 12 ust. 6, oraz dokumentów potwierdzających uprawnienie do zwolnienia z opłat albo do ulgi w opłatach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 8a, a także nakładania opłaty dodatkowej, o której mowa w art. 12 ust. 8c;
- 3) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone odrębnymi przepisami oraz w rozdziale 11;
- 4) prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia w zakresie ochrony przyrody oraz udziału w postępowaniach przed sądami powszechnymi w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia odwołań od postanowień i orzeczeń tych sądów w sprawach o wykroczenia, jeżeli przedmiotem wykroczenia są zasoby, twory lub składniki przyrody pochodzące z obszaru parku narodowego;
- 5) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktu oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drzewo lub drewno pochodzące z obszaru parku narodowego;
- 6) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej lub samorządowej lub zwracania się o taką pomoc do przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się, w nagłych przypadkach, do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636);
- 7) ujmowania na gorącym uczynku lub w pościgu podjętym bezpośrednio po jego popełnieniu i przekazywania Policji lub innym właściwym organom osób, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez te osoby przestępstwa lub wykroczenia w zakresie ochrony przyrody;
- 8) zatrzymywania lub dokonywania kontroli środków transportu w celu sprawdzenia ich ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, w zakresie ochrony przyrody;

- 9) przeszukiwania osób, pomieszczeń lub innych miejsc, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, w zakresie ochrony przyrody;
 - 10) zabezpieczenia jako dowodów rzeczowych, za pokwitowaniem, przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia, w zakresie ochrony przyrody, a także narzędzi i środków służących do ich popełnienia;
 - 11) kontroli i zatrzymania, za pokwitowaniem, dokumentów w zakresie legalności posiadania pochodzących z obszaru parku narodowego tworów lub składników przyrody i obrotu nimi;
 - 12) kontroli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze parku narodowego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy;
 - 13) kontroli podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem i przetwarzaniem drewna i innych produktów leśnych oraz zasobów i tworów przyrody, w celu sprawdzania legalności pochodzenia surowców drzewnych i innych produktów leśnych oraz zasobów i tworów przyrody.”,
- e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
- „6a. Pracownicy Służby Parku Narodowego, o których mowa w ust. 6, są obowiązani do odbycia szkolenia podstawowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 9.”,
- f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Czynności, o których mowa w ust. 5, funkcjonariusz Straży Parku ma prawo wykonywać w granicach parku narodowego, na obszarze którego pełni służbę, w tym na drogach publicznych przebiegających przez obszar tego parku narodowego lub poza jego granicami, w razie uzasadnionego podejrzenia, że przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione na szkodę tego parku narodowego.”,
- g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
- „8. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 3-9, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46, 304, 1178, 1420) lub przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860).”,
- h) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Funkcjonariuszowi Straży Parku wykonującemu obowiązki służbowe na obszarze parku narodowego przysługują uprawnienia określone odrębnymi przepisami odnoszącymi się do:

- 1) Państwowej Straży Łowieckiej – w zakresie zwalczania kłusownictwa;
- 2) Państwowej Straży Rybackiej – zakresie kontroli legalności dokonywanego połowu;
- 3) Inspektora Rybołówstwa Morskiego – w zakresie kontroli legalności dokonywanego połowu na obszarach morskich położonych w granicach parku narodowego.”,

i) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wykonywania przez funkcjonariuszy Straży Parku czynności, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 6, 7, 9, 11 i 12, mając na względzie potrzebę ustalenia jednolitych sposobów legitymowania i kontroli osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w zakresie ochrony przyrody oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze parku narodowego w zakresie przestrzegania przepisów niniejszej ustawy, postępowania w ramach realizacji żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej lub samorządowej, zwracania się o taką pomoc do przedsiębiorców i organizacji społecznych, przeszukiwania osób, pomieszczeń i lub innych miejsc, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, w zakresie ochrony przyrody, a także kontroli dokumentów w zakresie legalności posiadania tworów lub składników przyrody i obrotu nimi, pochodzących z obszaru parku narodowego.”,

j) po ust. 10 dodaje się ust. 11 w brzmieniu;

„11. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób funkcjonowania Straży Parku, w tym jej organizację wewnętrzną oraz organizację pracy, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitych sposobów wykonywania pracy oraz bezpieczeństwa wykonywanej pracy.”;

80) w art. 109 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu karnym dotyczące postępowania odwoławczego.”;

81) w art. 110:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Funkcjonariusz Straży Parku przy pełnieniu obowiązków służbowych ma prawo do noszenia i używania broni palnej lub broni palnej myśliwskiej, a pracownik Służby Parku Narodowego – broni palnej myśliwskiej.

2. Dopuszczenie funkcjonariusza Straży Parku lub pracownika Służby Parku Narodowego do wykonywania zadań z użyciem broni palnej lub broni palnej myśliwskiej następuje na wniosek dyrektora parku narodowego w drodze decyzji wydanej przez właściwy organ Policji.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Pracownik Służby Parku Narodowego jest dopuszczony do pracy z bronią palną myśliwską, jeżeli spełnia wymogi określone w art. 108 ust. 2 pkt 7, 8, 9 i 10.”,

c) uchyla się ust. 4-6,

d) ust. 7-8 otrzymują brzmienie:

„7. Funkcjonariusz Straży Parku ma prawo użyć broni palnej lub ją wykorzystać w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

8. Funkcjonariusz Straży Parku lub pracownik Służby Parku Narodowego ma prawo wykorzystać broń palną myśliwską w następujących przypadkach:

- 1) w celu eliminacji w granicach parku narodowego zwierząt stwarzających rzeczywiste i bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- 2) w celu płoszenia w granicach parku narodowego zwierząt stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- 3) w razie konieczności odstrzału, za zgodą dyrektora parku narodowego, zwierzęcia, które nie ma szans na przeżycie.”

e) uchyla się ust. 10,

f) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, normy uzbrojenia i wyposażenia indywidualnego oraz zespołowego funkcjonariuszy Straży Parku, sposób przydziału, ewidencjonowania i przechowywania broni palnej, broni palnej myśliwskiej i amunicji oraz środków przymusu bezpośredniego, mając na względzie potrzebę zabezpieczenia broni palnej, broni palnej myśliwskiej i amunicji oraz środków przymusu bezpośredniego, będących w dyspozycji Straży Parku.”,

g) uchyla się ust. 13;

82) art. 110a otrzymuje brzmienie;

„Art. 110a. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania, z wyjątkiem działań podejmowanych w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego lub żubra na podstawie art. 56 ust. 4e, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

83) po art. 110a dodaje się art. 110b w brzmieniu:

„Art. 110b. 1. Funkcjonariusz Straży Parku i pracownik Służby Parku Narodowego, o którym mowa w art. 108 ust. 6, w celu realizacji zadań ustawowych, w szczególności dotyczących wykrywania i zwalczania przestępstw lub wykroczeń, w zakresie ochrony przyrody, oraz identyfikacji osób w ramach wykonywanych czynności, jest uprawniony do uzyskiwania informacji od innych służb, instytucji państwowych oraz organów władzy publicznej z:

- 1) Centralnej Ewidencji Pojazdów – w zakresie, o którym mowa w art. 80b ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 oraz z 2025 r. poz. 820, 1006, 1676 i 1734);
- 2) Centralnej Ewidencji Kierowców – w zakresie, o którym mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
- 3) Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności – w zakresie, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274, 1006, 1216, 1176, 1191 i 1301);

- 4) Rejestru Dowodów Osobistych – w zakresie, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1-2b, 4 lit. a-d i 6 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1753).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, służby, instytucje państwowe oraz organy władzy publicznej są obowiązane do nieodpłatnego udostępnienia funkcjonariuszowi Straży Parku lub pracownikowi Służby Parku Narodowego, o którym mowa w art. 108 ust. 6, niezbędnych informacji.”;

- 84) w art. 112:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Monitoring przyrodniczy polega na obserwacji i ocenie stanu oraz zachodzących zmian w składnikach różnorodności biologicznej i krajobrazowej i jest określany w wieloletnich strategicznych programach państwowego monitoringu środowiska i wykonawczych programach monitoringu środowiska, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425 oraz z 2025 r. poz. 1863).”;

- 85) po art. 112 dodaje się art. 112a w brzmieniu:

„Art. 112a. Właściciel lub posiadacz nieruchomości jest obowiązany udostępnić tę nieruchomość w celu umożliwienia realizacji zadań przez organy ochrony przyrody, służby ochrony przyrody i organy Inspekcji Ochrony Środowiska lub przez inne podmioty na podstawie upoważnienia tych organów polegających na prowadzeniu badań naukowych w zakresie ochrony przyrody, inwentaryzacji zasobów przyrodniczych lub oceny ich stanu, a także monitoringu przyrodniczego. Za szkody wyrządzone w związku z udostępnieniem nieruchomości przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.”;

- 86) w art. 113 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ sprawujący nadzór nad formą ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-9, dokonuje wpisu do centralnego rejestru form ochrony przyrody informacji o tej formie ochrony przyrody, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1a, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie przepisów, z których te informacje wynikają.”;

- 87) w art. 114:

- a) ust. 2 i 3 otrzymuje brzmienie:

„2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska prowadzi rejestr stref, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 7 i 7a, art. 23a ust. 1 pkt 1 i 1a, art. 60 ust. 3 i art. 59b ust. 1, położonych na obszarze jego działania.

3. Marszałek województwa przesyła regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie aktu, w którym określono granice stref, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 7 i 7a oraz art. 23a ust. 1 pkt 1 i 1a, informacje o ich utworzeniu oraz dane przestrzenne dotyczące przebiegu granic tych stref.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Informacje o lokalizacji stref, o których mowa w ust. 60 ust. 3, mogą być udostępniane w formie przetworzonej, jeżeli udostępnienie tych informacji mogłoby naruszyć stan środowiska, którego informacja dotyczy, w szczególności przez ujawnienie ostoj lub siedliska roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową.”;

88) w art. 115 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Do tablic, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

5. Zarządcy gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa są obowiązani bezpłatnie udostępnić te nieruchomości w celu umieszczenia na ich terenie tablic, o których mowa w ust. 1.”;

89) w art. 118:

a) w ust. 1:

- we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „7-9,” dodaje się wyrazy „oraz otulin form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2,”
- w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) posadawiania na śródlądowych wodach powierzchniowych obiektów przeznaczonych na cele mieszkaniowe lub usługowe, w tym postój statków przeznaczonych na cele mieszkaniowe lub usługowe;

6) wykonywania kąpieliska lub wyznaczania miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cel, lokalizację, rodzaj, zakres, sposób i termin prowadzenia działań, o których mowa w ust. 1;”,

- c) w ust. 5 wyrazy „pozwolenia wodnoprawnego” zastępuje się wyrazami „zgód wodnoprawnych”,
 - d) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) w terminie określonym w zgłoszeniu.”,
 - e) w ust. 8 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Regionalny dyrektor ochrony środowiska wnosi sprzeciw oraz nakłada obowiązek uzyskania decyzji o warunkach prowadzenia działań, jeżeli prowadzenie działań, o których mowa w ust. 1, może:”,
 - f) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:
„10. Do spraw nieuregulowanych w niniejszym przepisie stosuje się odpowiednio przepisy działu II rozdział 8a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”;
- 90) w art. 118b w pkt 4 w lit. f kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5–7 w brzmieniu:
- „5) działań przewidzianych do realizacji w ramach zabudowy mieszkaniowej przewidzianej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uzgodnionym z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, z wyjątkiem przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko;
 - 6) działań przewidzianych do realizacji w ramach zabudowy mieszkaniowej, dla której zostały ustalone warunki zabudowy uzgodnione z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska;
 - 7) działań związanych z realizacją infrastruktury towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, o której mowa w pkt 5 i 6, z wyjątkiem przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.”;
- 91) w art. 124:
- a) w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) planu ochrony dla parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu.”,
 - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy kontrolowanego wypalania roślinności na terenach poligonów wojskowych, znajdujących się poza obszarem form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, w celu redukcji obciążenia ogniowego i ograniczenia zagrożenia pożarowego.”;

92) w art. 126 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Skarb Państwa odpowiada za szkody w mieniu wyrządzone przez żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Właściciele lub posiadacze mienia zagrożonego szkodami wyrządzanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1, mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – z dyrektorem tego parku, w zakresie wykonywania zabezpieczeń przed tymi szkodami.”,

c) w ust. 6:

– w pkt 2 w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c-f w brzmieniu:

„c) nie uzyskał w odniesieniu do mienia, w którym wyrządzono szkodę:

- pozwolenia wodnoprawnego lub nie dokonał zgłoszenia wodnoprawnego w przypadku, gdy było ono wymagane na podstawie ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,
- pozwolenia na budowę lub nie zgłosił budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy było ono wymagane na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o ile nie doszło do legalizacji budowy, o której mowa w art. 49 ust. 4 tej ustawy,
- decyzji o warunkach zabudowy w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, gdy była ona wymagana na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

d) nie wykonywał czynności, na przeprowadzenie których posiadał zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ust. 1 i 2 lub 2b, jeżeli wykonanie tych czynności mogło zapobiec powstaniu szkody, chyba że ich wykonanie było niemożliwe z przyczyn od niego niezależnych,

e) nie wykonał czynności polegających na niszczeniu, usuwaniu lub uszkodzaniu tam, nor, żeremi, określonych w zarządzeniu regionalnego dyrektora ochrony środowiska, o którym mowa w art. 56a ust. 1,

mogących ograniczyć rozmiar szkód wyrządzonych przez bobra, chyba że ich wykonanie nie było możliwe z przyczyn od niego niezależnych,

- f) nie postępował zgodnie z wytycznymi w zakresie dobrych praktyk zabezpieczania mienia przed szkodami powodowanymi przez gatunki chronione określonymi w przepisach wykonawczych, o których mowa w ust. 11a, jeżeli zostały one wydane;”,

– w pkt 3:

– – lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) wyrządzone przez wilki, niedźwiedzie lub rysie w pogłowie zwierząt gospodarskich pozostawionych, w okresie od zachodu do wschodu słońca, bez nadzoru lub właściwego zastosowania zabezpieczeń, o których mowa w ust. 4,”,

– – dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) powstałe na skutek niewłaściwego użytkowania zabezpieczeń, o których mowa w ust. 4,”,

d) uchyla się ust. 7–9;

e) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Wystąpienie okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 2 lit. d oraz pkt 3 lit. e, nie zwalnia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – dyrektora tego parku, z obowiązku dokonania oględzin.”,

f) po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:

„11a. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrych praktyk w zakresie zabezpieczania mienia przed szkodami powodowanymi przez gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitych standardów ochrony i uwzględniając:

- 1) biologię gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową;
- 2) dobrostan zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową oraz zwierząt domowych i gospodarskich;
- 3) charakter zabezpieczanego mienia.”;

93) w art. 127 uchyla się pkt 3;

94) w art. 128:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) bez dokumentu wymaganego na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97, wbrew jego warunkom lub bez jego okazania w granicznym urzędzie celnym w miejscu wprowadzenia, eksportu lub reeksportu, przewozi przez granicę Unii Europejskiej okaz gatunku podlegającego ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97”,
- w pkt 2:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazie „nimi” dodaje się wyrazy „objętych przepisami rozporządzenia Rady 338/97”,
 - lit. e otrzymuje brzmienie:
 - „e) używanie zezwolenia albo świadectwa wydanego na podstawie rozporządzenia Rady 338/97 dla okazu innego niż ten, dla którego było ono wydane, lub używanie zezwolenia albo świadectwa nieważnego,”,
 - uchyla się lit. f,
 - dodaje się lit. g-k w brzmieniu:
 - „g) prowadzenie działalności polegającej na pozyskiwaniu, przetwarzaniu, pakowaniu lub przepakowywaniu kawioru bez wpisu do rejestru zakładów,
 - h) przewożenie w obrębie Unii Europejskiej okazów gatunków wymienionych w załączniku A rozporządzenia Rady 338/97 bez wymaganych zezwoleń lub świadectw lub wbrew ich warunkom,
 - i) wykorzystywanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 8, lub dokumentów potwierdzających legalność pochodzenia okazów gatunków podlegających ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97 dla innych okazów niż te, dla których zostały wydane,
 - j) usuwanie lub modyfikowanie oznakowania lub cechy okazu, które podano w świadectwach lub zezwoleniach wydanych na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97 jako umożliwiające identyfikację okazu danego gatunku,
 - k) wprowadzanie do obrotu opakowań jednostkowych kawioru niespełniających wymogów w zakresie znakowania określonych w art.

66 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006 r. z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi oraz przepisach wydanych na podstawie art. 63b,”

c) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 pkt 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

95) art. 128a otrzymuje brzmienie:

„Kto:

- 1) prowadząc sprzedaż okazów gatunków podlegających ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97, nie przekazuje odpowiedniej dokumentacji stwierdzającej legalność pochodzenia okazów,
- 2) nie zgłasza do rejestru, o którym mowa w art. 64 ust. 1, posiadanych lub hodowanych zwierząt,
- 3) nie dopełnia obowiązku wykreślenia zwierzęcia z rejestru, o którym mowa w art. 64 ust. 1,
- 4) składa wniosek o wydanie zezwolenia importowego, eksportowego, reeksportowego lub świadectwa, w myśl przepisów rozporządzenia Rady 338/97, bez poinformowania o wcześniejszym odrzuceniu wniosku,
- 5) wysyła żywe okazy gatunków podlegających ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady 338/97 bez poczynienia odpowiednich przygotowań mających na celu zmniejszenie ryzyka ich uszkodzenia, utraty zdrowia lub okrutnego traktowania,
- 6) nie dopełnia obowiązku znakowania żywych ptaków i ssaków gatunków wymienionych w załącznikach A lub B rozporządzenia Rady 338/97, o którym mowa w art. 64 ust. 8b

– podlega karze aresztu albo grzywny.”;

96) w art. 129:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 127, art. 128a albo w art. 131 lub skazania za przestępstwo określone w art. 127a albo art. 128 sąd może orzec:”,

b) w pkt 1 po wyrazie „przepadek” dodaje się wyrazy „na rzecz Skarbu Państwa”;

97) w art. 130:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organy, o których mowa w ust. 1, wydają decyzje administracyjne w przedmiocie utrzymywania okazów gatunków podlegających przekazaniu podmiotom uprawnionym.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3c w brzmieniu:

„3a. Okazy gatunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą podlegać sprzedaży po uzyskaniu decyzji administracyjnej, po uprzednim spełnieniu warunków zawartych w przepisach ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U z 2024 r. poz. 1373).

3b. Właściwym organem w rozumieniu art. 8 ust. 6 rozporządzenia Rady 338/97 wyrażającym zgodę na sprzedaż skonfiskowanych okazów gatunków wymienionych w załącznikach od B do D rozporządzenia Rady 338/97 jest minister właściwy do spraw środowiska.

3c. Zgodę, o której mowa w ust. 3b, wydaje się po zasięgnięciu opinii Komisji do spraw CITES.”;

98) w art. 131

a) uchyla się pkt 1,

b) w pkt 14 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 15-17 w brzmieniu:

„15) przetrzymuje zwierzę gatunku niebezpiecznego dla życia i zdrowia ludzi niezgodnie z warunkami przetrzymywania określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 73 ust. 11 lub nie znakuje takiego zwierzęcia zgodnie ze sposobami znakowania określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 73 ust. 11,

16) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy obowiązujące w strefach ochrony, o których w mowa w art. 60 ust. 6,

17) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakaz lokalizowania ogrodzeń, budowli oraz nowych obiektów budowlanych obowiązujący w strefach ochrony migracji, o których w mowa w art. 59c”;

99) art. 132 otrzymuje brzmienie:

„Art. 132. Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 127, art. 128a, art. 130a i art. 131, następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Organy i służby ochrony przyrody oraz organizacje pozarządowe, których działalność statutowa obejmuje ochronę przyrody, mogą w tych sprawach wykonywać prawa pokrzywdzonego, jeżeli w zakresie swego działania ujawniły wykroczenie lub wystąpiły o wszczęcie postępowania.”;

100) w załączniku do ustawy:

a) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) Park Narodowy „Bory Tucholskie” z siedzibą w Chocińskim Młynie;”,

b) pkt 21 otrzymuje brzmienie:

„21) Wielkopolski Park Narodowy z siedzibą w Mosinie;”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, 1814 i 1818) w art. 162:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto w lasach zanieczyszcza glebę lub wodę albo wyrzuca do lasu kamienie, odpady, złom, padlinę lub inne nieczystości, albo w inny sposób zaśmieca las, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 złotych.”;

2) w § 2 wyrazy „1 000 zł” zastępuje się wyrazami „5 000 zł i nie wyższej niż 10 000 zł”;

3) w § 4 wyrazy „można orzec” zastępuje się wyrazami „orzeka się”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Główny Inspektor Ochrony Środowiska może zwracać się do Państwowej Rady Ochrony Przyrody o wydanie opinii w sprawach z zakresu państwowego monitoringu środowiska należących do jego kompetencji.”;

2) w art. 31c:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kto uniemożliwia albo utrudnia przeprowadzanie działań, o których mowa w art. 60 ust. 2 lub art. 60a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z) lub uniemożliwia lub utrudnia udostępnienie nieruchomości w celach, o których mowa w art. 112a ustawy z dnia 16 kwietnia

2004 r. o ochronie przyrody lub uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie działań zaradczych, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1589) podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 5 000 zł.”;

- b) w ust. 2 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”;
- c) w ust. 5 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 w ust. 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) pracowników Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, pracowników regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, Służby Parków Narodowych, Służby Parków Krajobrazowych oraz osób wykonujących działania na zlecenie tych podmiotów;”;

- 2) w art. 34 w pkt 8 średnik zastępuje się kropką i uchyla się pkt 9;

- 3) w art. 35 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wykonuje zadania związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii lub inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, lub inwazyjnych gatunków obcych, które prawdopodobnie spełniają kryteria uznania ich za stwarzające zagrożenie dla Unii, w zakresie określonym w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 poz. 1589).”;

- 4) w art. 40a po ust. 11 dodaje się ust. 11a i 11b w brzmieniu:

„11a. Pracownikowi, który nabył lokal wykorzystywany lub przeznaczony na cele mieszkaniowe zgodnie z przepisami ust. 1-11 lub art. 104a ust. 1-14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 52), nie przysługuje prawo do:

- 1) nabycia kolejnego lokalu zgodnie z przepisami ust. 1-11 lub art. 104a ust. 1-14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością

przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa;

- 2) bezpłatnego mieszkania, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2;
- 3) równoważnika pieniężnego, o którym mowa w art. 46 ust. 3.

11b. Przepis ust. 11a pkt 1 stosuje się odpowiednio do osób niebędących pracownikami Lasów Państwowych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539):

- 1) w art. 8a ust. 11 pkt 1 wyraz „opiniowany dodatkowo przez dyrektora” zastępuje się wyrazem „uzgadniany dodatkowo z dyrektorem”;
- 2) w art. 26 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) parki narodowe i rezerваты przyrody;”;
- 3) w art. 50 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich oraz w strefach ochronnych zwierząt łownych, o których mowa w art. 11 ust. 2 i art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46, 304, 1178 i 1420) w art. 49 po § 3a dodaje się § 3b w brzmieniu:

„§ 3b. W sprawach o przestępstwa przeciwko środowisku organy ochrony środowiska, organy i służby ochrony przyrody oraz organizacje pozarządowe, których działalność statutowa obejmuje ochronę przyrody mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego, jeżeli w zakresie swego działania ujawniły przestępstwo lub wystąpiły o wszczęcie postępowania.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) w art. 115 w § 13 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) inspektor Inspekcji Wodnej, funkcjonariusz Straży Parku, pracownik Służby Parku Narodowego, pracownik Służby Parku Krajobrazowego.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11a ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń losowych, w szczególności zdarzeń drogowych, z udziałem zwierząt domowych, gospodarskich lub dziko żyjących, w których zwierzęta te odniosły obrażenia, w tym zapewnienie transportu zwierząt dziko żyjących do ośrodków rehabilitacji zwierząt.”;

2) w art. 33 w ust. 1b po wyrazach „przy użyciu” dodaje się wyraz „także”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) kompensacji przyrodniczej – rozumie się przez to zespół działań obejmujących w szczególności:

- a) roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności,
- b) opracowywanie dokumentacji na potrzeby powiększenia lub wyznaczenia nowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13), i zarządzania nimi,
- c) wykup gruntów na potrzeby istniejących i nowych form ochrony przyrody oraz realizacji działań z zakresu ochrony biernej lub czynnej
 - prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia;”;

2) w art. 73 ust. 5 po wyrazach „ust. 1 pkt” skreśla się wyrazy „1 i”.

Art. 10. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, 1661, 1814 i 1818) w art. 96 w § 1ad po wyrazach „w rozdziale XI” dodaje się wyrazy „oraz w art. 162 § 1”.

Art. 11. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 527 i 680) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 w ust. 4 pkt 8 po wyrazie „obszarów” dodaje się wyrazy „i stref”;

2) w art. 59:

- a) w ust. 2a po wyrazach „Prawo budowlane,” dodaje się wyrazy „sytuowanych poza obszarami i strefami objętymi ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody,”,
- b) w ust. 2b uchyla się pkt 2-4;

- 3) w art. 64 w ust. 1 uchyla się pkt 3.

Art. 12. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1154) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 1 pkt 7 po wyrazie „środowiska” dodaje się przecinek i wyrazy „lub wojewodę” zastępuje się wyrazami „Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska”;
- 2) w art. 7 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) osoby fizyczne prowadzące czynną ochronę gatunkową oraz osoby fizyczne, których mienie narażone jest na szkody wyrządzane przez zwierzęta gatunków objętych ochroną gatunkową – wyłącznie w zakresie przedmiotów opłaty skarbowej związanych z ochroną przyrody.”;
- 3) w załączniku w części I tabeli po pkt 19 dodaje się pkt 19a w brzmieniu:

	19a. Dokonanie wpisu do rejestru zakładów upoważnionych do pozyskiwania, przetwarzania, pakowania lub przepakowywania kawioru	500 zł	
--	---	--------	--

- 4) w załączniku w części III w tabeli w pkt 44 w kolumnie czwartej w ppkt 13 wyrazy „gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim nieobjętych odszkodowaniem Skarbu Państwa” zastępuje się wyrazem „mieniu”.

Art. 13. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187) w art. 3 w ust. 2 w pkt 2 w lit. c kropkę na końcu litery zastępuje się przecinkiem i po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu:

- „e) organizmów genetycznie zmodyfikowanych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1946/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie transgranicznego przemieszczania organizmów genetycznie zmodyfikowanych (Dz. Urz. UE L 287 z 5.11.2003, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 650).”.

Art. 14. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1535, 1881 i 1940) w art. 77 w ust. 1 w pkt 5 kropkę na końcu zdania zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) zasięga opinii rady gminy w przypadku przedsięwzięć, o których mowa w art. 45 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. z 2025 r. poz. 242) w art. 3 w pkt 7:

- 1) w lit. e po wyrazach „z zastrzeżeniem lit. c” dodaje się wyrazy „oraz lit. i tiret drugie”;
- 2) lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, w zakresie tematu danych przestrzennych, o którym mowa w:

 - rozdziale 3 pkt 7 załącznika do ustawy,
 - rozdziale 3 pkt 18 i 19 załącznika do ustawy w części dotyczącej danych opracowanych na podstawie art. 17 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.) i art. 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.),”;
- 3) w lit. j po wyrazach „do ustawy” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem lit. i tiret drugie”;

Art. 16. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 ust. 2 pkt 1 po wyrazie „narodowego” skreśla się wyrazy „lub krajobrazowego”;
- 2) w art. 12 ust. 4 po wyrazie „narodowego” skreśla się wyrazy „lub krajobrazowego”.

Art. 17. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154) w art. 17:

- 1) uchyla się ust. 4;
- 2) w ust. 6 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „ust. 1, 3 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 1 i 3”.

Art. 18. W ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 555 i 820) w art. 3 po pkt 5a dodaje się pkt 5ab w brzmieniu:

„5ab) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) – w zakresie działań podejmowanych w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego lub żubra na podstawie art. 56 ust. 4e tej ustawy;”.

Art. 19. W ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1589):

1) w art. 7 w ust. 3:

a) w pkt 3 w lit. d po wyrazie „miast” dodaje się przecinek i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) ptaków drapieżnych wykorzystywanych w sokołnictwie do płoszenia lub zabijania innych gatunków zwierząt, na podstawie decyzji wydanych na podstawie art. 56 ust. 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. poz. ...)”,

b) część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– chyba że te organizmy wodne, zwierzęta łowne, rośliny lub ptaki drapieżne są IGO stwarzającymi zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzającymi zagrożenie dla Polski.”;

2) w art. 8:

a) w ust. 7 po wyrazie „uniemożliwiające” skreśla się wyrazy „rozmnażanie się”,

b) w ust. 10:

– w pkt 2 wyrazy „dokument potwierdzający tytuł prawny” zastępuje się wyrazami „oświadczenie o posiadanym tytule prawnym”,

– w pkt 9:

– w lit. a wyrazy „art. 127 pkt 3 i 5 i art. 131 pkt 1-5, 8, 13 i 14” zastępuje się wyrazami „art. 127 pkt 5, art. 128a i art. 131 pkt 1a-5, 8, 13 i 14”,

– w lit. b wyrazy „ , art. 128 pkt 1 i 2 i art. 128a” zastępuje się wyrazami „i art. 128 pkt 1 i 2”,

c) w ust. 11 po wyrazach „ust. 10 pkt” dodaje się wyrazy „2”,

d) w ust. 12 uchyla się pkt 3,

e) po ust. 12 dodaje się ust. 12a w brzmieniu:

„12a. Wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 8 i art. 9 rozporządzenia nr 1143/2014, poza elementami określonymi w ust. 9, zawiera także kody Nomenklatury Scalonej określone w rozporządzeniu Rady (EWG) nr

2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej.”,

- f) w ust. 14 uchyla się pkt 9,
- g) w ust. 15 wyrazy „i regionalny dyrektor ochrony środowiska potwierdzają” zastępuje się wyrazem „potwierdza”,
- h) po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

„16a. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 2 i 3, jest ograniczone do liczby lub ilości IGO, która nie przekracza warunków technicznych obiektu izolowanego.”,
- i) ust. 17 otrzymuje brzmienie:

„17. Przepisów ust. 10 pkt 2-6 i 8 i ust. 12 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1, 2 i 4.”,
- j) w ust. 18 w pkt 1:
 - w lit. a wyrazy „art. 127 pkt 3 lub 5 lub art. 131 pkt 1-5, 8, 13 lub 14” zastępuje się wyrazami „art. 127 pkt 5, art. 128a lub art. 131 pkt 1a-5, 8, 13 lub 14”,
 - w lit. b wyrazy „, art. 128 pkt 1 lub 2 lub art. 128a” zastępuje się wyrazami „lub art. 128 pkt 1 lub 2”;
- 3) użyte w art. 11 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3, art. 12 ust. 4, art. 34 ust. 1 pkt 5 oraz art. 35 ust. 1 pkt 4 lit. a i b wyrazy „b oraz d” zastępuje się wyrazami „b lub d”;
- 4) użyte w art. 11 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3, art. 12 ust. 2, art. 34 ust. 1 pkt 5 oraz art. 35 ust. 1 pkt 4 lit. a i b wyrazy „2 i 3” zastępuje się wyrazami „2 lub 3”;
- 5) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Posiadacz zwierzęcia należącego do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii albo do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski, przetrzymywanego na podstawie zezwolenia na odstępstwo od zakazów, o których mowa w art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 1143/2014, albo zezwolenia na odstępstwo od zakazów, o których mowa w art. 7 ust. 2, albo zezwolenia na utworzenie i prowadzenie azylu dla zwierząt, o którym mowa w art. 76a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. ...), w celu identyfikacji tego zwierzęcia oznakowuje je lub dokumentuje jego indywidualne cechy w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie ust. 14.”;
- 6) w art. 21:
 - a) w ust. 1 pkt 2 wyrazy „lasów stanowiących rezerwat przyrody” zastępuje się wyrazami „obszarów będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe”,

- b) w ust. 2:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) na obszarach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – właściwy nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;”,
 - w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 - „poza obszarami parku narodowego, rezerwatu przyrody i obszarami będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;”;
- 7) w art. 22:
 - a) w ust. 1 wyrazy „dyrektor regionalnej dyrekcji” zastępuje się wyrazami „nadleśniczy”,
 - b) w ust. 3 wyraz „określa” zastępuje się wyrazami „może określać”;
- 8) w art. 24 w ust. 1 w pkt 2:
 - a) w lit. b wyrazy „lasów stanowiących rezerwat przyrody” zastępuje się wyrazami „obszarów będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe”,
 - b) lit. d otrzymuje brzmienie:
 - „d) właściwy nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – na obszarach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;”;
- 9) w art. 33 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) zakaz, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w odniesieniu do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski;”;
- 10) w art. 34 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) zakaz, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w odniesieniu do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski.”.

Art. 20. 1. Do projektów planów ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do ich opracowywania, stosuje się art. 20 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do projektów planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podano do publicznej

wiadomości informację o przystąpieniu do ich opracowywania, stosuje się art. 28 ust. 1 i 5 i ust. 10 pkt 2 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

3. Do projektów planów ochrony dla obszaru Natura 2000 lub jego części oraz projektów planów ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych uwzględniających zakres, o którym mowa w art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do ich opracowywania, stosuje się art. 29 ust. 3, 5-7 i ust. 8 pkt 2–8 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 21. Do spraw prowadzonych na podstawie art. 37 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 22. Kopie dokumentów, o których mowa w art. 64a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wykonane zgodnie z przepisami obowiązującymi do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność.

Art. 23. Zezwolenia na utworzenie i prowadzenie ośrodka rehabilitacji zwierząt wydane na podstawie art. 75 ustawy zmienianej w art. 1 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność.

Art. 24. Zezwolenia na utworzenie i prowadzenie azylu dla zwierząt wydane na podstawie art. 76a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym wygasają w części dotyczącej gatunków obcych innych niż inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii lub inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Polski, z wyłączeniem gatunków obcych zaliczanych jednocześnie do gatunków, o których mowa w art. 5 pkt 1e lit. b i c ustawy zmienianej w art. 1, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 25. 1. Do członków regionalnych rad ochrony przyrody powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 97 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1.

2. Do członków rad naukowych parków narodowych powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 98 ust. 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 1.

3. Do rad parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 99 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą od pierwszej kadencji rady następującej po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 26. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10h ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10h ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 27. Dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 28. Dotychczasowe akty wydane przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska dla rezerwatów przyrody wyznaczające lub wskazujące miejsca, szlaki i trasy narciarskie, szlaki, akweny i drogi, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 10, 13, 15–18, 21 i 23 ustawy zmienianej w art. 1, tracą moc z dniem wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych dla tych samych rezerwatów przyrody na podstawie art. 15a ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie później niż po 60 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 29. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc w zakresie zgodnym z brzmieniem tej ustawy nadanym niniejszą ustawą.

Art. 30. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 31. Dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 19 ust. 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 32. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 6a ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 33. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 21 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 21 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie jednak nie później niż po 36 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 34. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc w zakresie zgodnym z brzmieniem tej ustawy nadanym niniejszą ustawą.

Art. 35. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie aktów prawa miejscowego

wydanych dla tych samych obszarów Natura 2000 na podstawie art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 60 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 36. Dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 37. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 28 ust. 13 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 28 ust. 13 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 36 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 38. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych dla tych samych obszarów Natura 2000 na podstawie art. 28 ust. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 60 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Do dnia utraty mocy planu ochrony dla danego obszaru Natura 2000 w przepisach ustawy zmienianej w art. 1 odnoszących się do planów zadań ochronnych przez plan zadań ochronnych należy rozumieć także plan ochrony dla obszaru Natura 2000, z wyjątkiem spraw uchwalania planów zadań ochronnych.

Art. 39. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na art. 44 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 40. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 49 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 41. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 104 ust. 19, ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 104 ust. 19 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 42. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 108 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 107 ust. 8 lub art. 108 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, w

brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 43. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 110 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 108 ust. 3b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 44. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 110 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1 tracą moc z dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 110 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie później niż po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 45. 1. W latach 2027–2036 maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 84 473,90 tys. zł, w tym w:

- 1) 2027 r. – 8 195,82 tys. zł;
- 2) 2028 r. – 7 678,99 tys. zł;
- 3) 2029 r. – 7 861,42 tys. zł;
- 4) 2030 r. – 8 054,83 tys. zł;
- 5) 2031 r. – 8 253,66 tys. zł;
- 6) 2032 r. – 8 457,46 tys. zł;
- 7) 2033 r. – 8 666,36 tys. zł;
- 8) 2034 r. – 8 880,48 tys. zł;
- 9) 2035 r. – 9 099,96 tys. zł;
- 10) 2036 r. – 9 324,92 tys. zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

3. Minister właściwy do spraw środowiska monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków, określonego w ust. 1, jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Art. 46. 1. W latach 2027-2036 maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań regionalnych dyrekcji ochrony środowiska będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 15 216,63 tys. zł, w tym w:

- 1) 2027 r. – 1 855,95 tys. zł;
- 2) 2028 r. – 1 303,03 tys. zł;
- 3) 2029 r. – 1 334,05 tys. zł;
- 4) 2030 r. – 1 366,94 tys. zł;
- 5) 2031 r. – 1 400,76 tys. zł;
- 6) 2032 r. – 1 435,41 tys. zł;
- 7) 2033 r. – 1 856,9 tys. zł;
- 8) 2034 r. – 1 516,66 tys. zł;
- 9) 2035 r. – 1 554,22 tys. zł;
- 10) 2036 r. – 1 592,71 tys. zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

3. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków, określonego w ust. 1, są regionalni dyrektorzy ochrony środowiska.

Art. 47. 1. W latach 2027–2036 maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 24 447,41 tys. zł, w tym w:

- 1) 2027 r. – 2431,47 tys. zł;
- 2) 2028 r. – 2217,26 tys. zł;

- 3) 2029 r. – 2269,71 tys. zł;
- 4) 2030 r. – 2325,31 tys. zł;
- 5) 2031 r. – 2382,48 tys. zł;
- 6) 2032 r. – 2441,08 tys. zł;
- 7) 2033 r. – 2501,13 tys. zł;
- 8) 2034 r. – 2562,70 tys. zł;
- 9) 2035 r. – 2625,80 tys. zł;
- 10) 2036 r. – 2690,47 tys. zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

3. Minister właściwy do spraw klimatu monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków, określonego w ust. 1, jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Art. 48. 1. W latach 2027-2036 maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 1 635,81 tys. zł, w tym w:

- 1) 2027 r. – 161,6 tys. zł;
- 2) 2028 r. – 148,45 tys. zł;
- 3) 2029 r. – 151,97 tys. zł;
- 4) 2030 r. – 155,70 tys. zł;
- 5) 2031 r. – 159,53 tys. zł;
- 6) 2032 r. – 163,46 tys. zł;
- 7) 2033 r. – 167,48 tys. zł;
- 8) 2034 r. – 171,61 tys. zł;
- 9) 2035 r. – 175,84 tys. zł;
- 10) 2036 r. – 180,17 tys. zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków, określonego w ust. 1, jest Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Art. 49. 1. W latach 2027–2036 maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 1 635,81 tys. zł, w tym w:

- 1) 2027 r. – 161,6 tys. zł;
- 2) 2028 r. – 148,45 tys. zł;
- 3) 2029 r. – 151,97 tys. zł;
- 4) 2030 r. – 155,70 tys. zł;
- 5) 2031 r. – 159,53 tys. zł;
- 6) 2032 r. – 163,46 tys. zł;
- 7) 2033 r. – 167,48 tys. zł;
- 8) 2034 r. – 171,61 tys. zł;
- 9) 2035 r. – 175,84 tys. zł;
- 10) 2036 r. – 180,17 tys. zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

3. Wojewodowie monitorują wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków, określonego w ust. 1, są wojewódzcy inspektorowie ochrony roślin i nasiennictwa.

Art. 50. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., z wyjątkiem art. 1:

- 1) pkt 54 w zakresie dodawanego art. 61a ust. 4, pkt 56, pkt 57 lit. a, b oraz h, pkt 94 lit. b tiret drugie podwójne tiret czwarte z zakresie art. 128 ust. 1 pkt 2 lit. g i k oraz pkt 95 w zakresie art. 128a pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2027 r.;
- 2) pkt 17 lit. a, pkt 18 lit. a, pkt 23 lit. a oraz pkt 25 lit. a, które wchodzi w życie po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, redakcyjnym i legislacyjnym

Izabela Wereśniak-Masri

Dyrektor Departamentu Prawnego

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

(-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)